Stuk **881** (2001-2002) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

25 oktober 2001

BELEIDSBRIEF

Toerisme

Beleidsprioriteiten 2001-2002

ingediend door de heer Renaat Landuyt,
Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme

INHOUD

Blz.

Woord vooraf 4

HOOFDSTUK I. Overzicht van de beleidsopties 2001 en uitvoering van de begroting 5

1 Globaal overzicht begroting 2001 beleidsdomein Toerisme 5

2 Voornaamste beleidsacties en initiatieven 2001 8

2.1 Programmalijn Opleiding 8
2.1.1 Beroeps- en opleidingsprofielen voor de toeristische sector 8
2.1.2 Voortgezette opleidingen toerisme 9
2.1.3 Gidsen 10
2.2 Programmalijn Kwaliteitszorg en Professionalisering 11
2.2.1 Samenwerkingsakkoord betreffende het statuut van de reisbureaus 11
2.2.2 Toegankelijkheid van de logiesverstrekkende bedrijven 12
2.2.3 Herclassificatie logiesverstrekkende bedrijven 13
2.2.4 Uitvoering van het decreet openluchtrecreatieve bedrijven 14
2.2.5 Preventie en procedures inzake legionella 14
2.2.6 Semi-agorale arbeid 15
2.2.7 Vrijwilligers 15
2.2.8 Steunpunt Toerisme en Recreatie 16
2.3 Programmalijn Ruimte voor Toerisme en Recreatie 17
2.3.1 Duurzaam toerisme 17
2.3.2 Hoeve- en plattelandstoerisme 18
2.3.3 Ruimtelijke structuurplanning 18
2.3.4 Onderzoek utilitaire toeristische bewegwijzering 18
2.4 Programmalijn Sociaal Toerisme 19
2.4.1 Beleidsplan "Van sociaal toerisme naar Toerisme voor Allen" 19
2.4.2 Concrete projecten kaderend in het beleidsplan "Toerisme voor allen" 20
2.5 Programmalijn Toeristisch-recreatieve projectontwikkeling 21
2.5.1 Kustactieplan 21
2.5.2 Projectrealisatie via Europese steunprogramma's 22
2.6 Programmalijn Relatie cultuur en toerisme 22
2.6.1 Oprichting Evenementenfonds 23
2.6.2 Bezoekerscentra in de kunststeden 23
2.7 Programmalijn e-toerisme 23
2.8 De partners van het beleid en het institutionele kader 25
2.8.1 Wijziging decreet op Toerisme Vlaanderen 25
2.8.2 Sectorcommissie Toerisme binnen de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 26
2.8.3 De Interministeriële Conferentie voor Toerismee 26
2.9 Beleid inzake toerisme te Brussel 26
2.10 Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie 27
2.10.1 Europese Ministeriële Conferentie "Toerisme voor Allen" 27
2.10.2 Formele Raden Interne Markt / Consumentenzaken en Toerisme 28

HOOFDSTUK II. Overzicht van de beleidsopties 30

1 Programmalijn opleiding 32

1.1 Beroeps- en opleidingsprofielen voor de toeristische sector 32
1.2 Voortgezette opleidingen Toerisme 32
1.3 Gidsen 33

2 Programmalijn kwaliteitszorg en professionalisering 33

2.1 Onderzoek naar de wenselijkheid van een kaderdecreet voor logiesverstrekkende bedrijven 33
2.2 Openluchtrecreatieve bedrijven 34
2.3 Actieplan Toegankelijkheid 34
2.4 Wijziging wet Reisbureaus van '65 34
2.5 Het competentiecentrum bedienden en bedienden-toerisme 35

3 Programmalijn Ruimte voor Toerisme en Recreatie 35

3.1 Duurzaam Toerisme 35

4 Programmalijnen "Toerisme voor Allen" 38

4.1 Decreet en uitvoeringsbesluiten "Toerisme voor Allen" 38
4.2 Steunpunt Vakantieparticipatie Doelgroepen 38
4.3 Servicepunt Jeugdtoerisme 38

5 Programmalijn Toeristisch-recreatieve projectontwikkeling 39

5.1 Publiek-private samenwerkingsverbanden 39
5.2 Nieuw regelgevend kader voor toeristisch-recreatieve projectontwikkeling 39

6 Programmalijn e-toerisme 39

7 De partners van het beleid en het institutionele kader 40

7.1 Sectorcommissie Toerisme binnen de SERV 40
7.2 Afsluiten convenanten met partners (provincies) 41
7.3 Steunpunt Toerisme en Recreatie 42
7.4 Interministeriële Conferentie Toerisme 42

Bijlage 1 Van sociaal toerisme naar "Toerisme voor Allen" : een nieuw beleidsplan voor Vlaanderen 43

Bijlage 2 Strategisch plan Toerisme 2000-2004 53

Bijlage 3 Moties en resolutie aangenomen door het Vlaams Parlement – Legislatuur 1999-2004 55

Woord vooraf

Het beleidsjaar 2001 was een vruchtvol jaar waarin we een aantal strategische projecten uit onze beleidsnota 2000-2004 op de sporen hebben gezet. Deze projecten, gaande van analyse tot implementatie, maakten van 2001 dan ook een jaar van onderzoek en voorbereiding.

Voor enkele van de belangrijkste programmalijnen van de beleidsnota toerisme 2000-2004, werd gestart met het ontwerp van een beleidsplan. Zo kreeg het beleidsplan "Van sociaal toerisme naar een 'Toerisme voor Allen' gestalte. Omwille van het uitzonderlijk belang en het vernieuwend karakter gaat de volledige tekst van dit beleidsplan in bijlage van deze beleidsbrief.

Daarnaast werden een aantal instrumenten voorzien, die het beleid zullen flankeren en die zullen meehelpen een grondige basis te vormen voor het toekomstig toeristisch beleid. Het gaat hier zowel om de oprichting van de Sectorcommissie Toerisme binnen de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen als om het Steunpunt Toerisme en Recreatie die op termijn beleidsondersteunende informatie zullen leveren.
Op het gebied van onderwijs en opleiding werd een belangrijke stap gezet met de oprichting van de voortgezette academische opleiding toerisme.
Ook onze belangrijke partner Toerisme Vlaanderen kreeg dit jaar onze aandacht.
Zo werd een belangrijke personeelsuitbreiding op diverse gespecialiseerde diensten voorzien en werd het Strategisch Informaticaplan in uitvoering gesteld. Deze instrumenten zijn belangrijke sleutels tot professionalisering van de sector zowel in de privé- als publieke sfeer.

Met deze beleidsbrief worden de basisopties voor het regeerprogramma en de beleidsnota toerisme verder uitgewerkt. De beleidsbrief is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaamse Parlement worden voorgelegd.

Renaat LANDUYT
Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme

Hoofdstuk I

Overzicht van de beleidsopties 2001 en uitvoering van de begroting

In de beleidsnota 2000-2004 formuleerden we 7 programmalijnen, die als prioritaire aandachtspunten in het hele beleidsplan toerisme verweven zijn.

Deze programmalijnen zijn:

- Opleiding
- Kwaliteitszorg en professionalisering
- Ruimte voor toerisme en recreatie
- Sociaal Toerisme
- Toeristisch-recreatieve projectontwikkeling
- Relatie cultuur-toerisme
- E-toerisme

De beleidsacties van 2001 (zie 2) passen elk in één van de genoemde programmalijnen. Ze werden, op enkele na, opgestart in 2001 en geïnitieerd vanuit het beleidsdomein toerisme. Tevens sommen we een aantal dossiers op waarvan het initiatief ligt binnen een ander beleidsdomein maar waarvan de impact op de toeristische sector zodanig groot is dat we ze in deze beleidsbrief vermelden.
Een derde groep van dossiers betreft een aantal lopende zaken waaraan we extra aandacht besteden opdat de uitvoering consequent en adequaat zou worden uitgevoerd. Per actie geven we een korte toelichting en schetsen de stand van zaken in het dossier.

Elk van deze acties past in het strategisch plan toerisme 2000-2004 en is een instrument voor de realisatie van de strategische doelstellingen en van de kritische succesfactoren. Zij worden beschouwd als strategische projecten en maken als dusdanig deel uit van het strategisch planningsproces.

1 Globaal overzicht begroting 2001 beleidsdomein toerisme

PR 49.2 TOERISME

Voor de begroting 2001 “Toerisme” (PR 49.2) werd een bedrag van 42,79 miljoen EUR (1726,3 miljoen BEF) in “beleidskredieten” ingeschreven. Dit is ten opzichte van het begrotingsjaar 2000 een verhoging met een bedrag van 7,14 miljoen EUR (288 miljoen BEF) of een verhoging van het budget met 20,0% (krediet 2000: 36,65 miljoen EUR (1438,3 miljoen BEF)).

De werkingsdotatie van de VOI Toerisme Vlaanderen (ba 41.01) bedroeg 20,84 miljoen EUR (840,8 miljoen BEF) (1,74 miljoen EUR (+ 70,4 miljoen BEF) nieuwe middelen) en de vastleggingsmachtiging van Toerisme Vlaanderen 13,33 miljoen EUR (537,6 miljoen BEF) (+1,48 miljoen EUR (+60,0 miljoen BEF) nieuwe middelen).

Tevens werden twee nieuwe basisallocaties in het programma ingevoegd voor de cofinanciering van Europese steunprogramma's:

– ba 61.02: dotatie aan Toerisme Vlaanderen voor cofinanciering Europese steunprogramma's (248.000 EUR (10 miljoen BEF));
– ba 99.12: vastleggingsmachtiging voor cofinanciering Europese steunprogramma's (3,72 miljoen EUR (150 miljoen BEF)).

Voor de vzw Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen werden de kredieten ingeschreven volgens het decreet van 30 mei 1985 d.w.z. 1,63 miljoen EUR (65,9 miljoen BEF) subsidie werkingskosten en 669.000 EUR (27,0 miljoen BEF) als bijdrage in de financiering voor aankopen en voor investeringswerken.

Voor het Kustactieplan werden de bestaande middelen doorgetrokken (2,6 miljoen EUR (105,0 miljoen BEF)).

PR 51.7. TOERISME

De uitgaven voor de werking van de Vlaamse Raad voor het Toerisme werden begroot op 50.000 EUR (2 miljoen BEF) wat een status-quo is t.o.v. 2000.

Hierna volgt een toelichting per basisallocatie van het Programma 49.2.

Basisallocatie 41.01: dotatie aan Toerisme Vlaanderen
in miljoen EUR (in miljoen BEF)

	1998	**1999**	**2000**	**2001**
NGK	15,42 (622,1) +1,99 (+ 80,5)	15,57 (628,4) +2,0 (+80,9)	19,0 (766,3)	20,84 (840,8)

De bijkomende middelen werden voorzien voor:

- de verdere uitbouw van het personeelskader van Toerisme Vlaanderen voor de uitvoering van het nieuw takenpakket in het kader van het decreet Toerisme Vlaanderen;
- de implementatie van nieuwe ICT- en telecommunicatietoepassingen (uitvoering van het Strategisch Informaticaplan);
- een onderzoek naar de utilitaire toeristische bewegwijzering;
- de uitbouw en ondersteuning van een infopunt voor duurzaam toerisme;
- de ontwikkeling van een beleidsplan sociaal toerisme en de financiering van een project omtrent de vakantieparticipatie van personen en gezinnen die in kansarmoede leven;
- de financiering van een infopunt toegankelijk toerisme;
- versterken van de Vlaamse aanwezigheid in het toeristisch apparaat van Brussel.

Basisallocatie 61.01: investeringsdotatie aan Toerisme Vlaanderen

	1998	**1999**	**2000**	**2001**
NGK	8,7 (351,0)	8,7 (351,0)	2,68 (108,0)	13,30 (536,6)

De bijkomende middelen zijn noodzakelijk voor de betaling van vastleggingen voor investeringen.

Basisallocatie 61.02: dotatie aan Toerisme Vlaanderen voor de cofinanciering van Europese steunprogramma's

	1998		**1999**		**2000**	**2001**
NGK						0,25 (10,0)

Het betreft een nieuwe basisallocatie, die middelen voorziet voor de betaling van engagementen in het kader van de uitvoering van de diverse Europese steunprogramma's. (cfr. basisallocatie 99.12)

Basisallocatie 99.11: vastleggingsmachtiging Toerisme Vlaanderen

	1998	**1999**	**2000**	**2001**
MAC	7,96 (321,0)	11,72 (472,9)	11,84 (477,6)	13,33 (537,6)

Bijkomende middelen werden voorzien voor:

- hefboomprojecten en proefprojecten die onder andere via PPS gerealiseerd worden
- de realisatie van een nieuw concept van bezoekersonthaal met name bezoekerscentra
- de financiering van het premiebesluit voor de logiesverstrekkende bedrijven betreffende het uitvoeren van aanpassingswerken op het vlak van toegankelijkheid

Basisallocatie 99.12: Cofinanciering Europese steunprogramma's

	1998		**1999**		**2000**	**2001**
MAC						3,72 (150,0)

Het betreft een nieuwe basisallocatie die aan Toerisme Vlaanderen moet toelaten om projecten die kunnen genieten van Europese steunfondsen (doelstelling 2-gebieden, Interreg, Phasing-out, Leader, Urban,…) te cofinancieren.

2 Voornaamste beleidsacties en initiatieven 2001

2.1 Programmalijn Opleiding

Het beleid besteedt ruim aandacht aan deze programmalijn. De toeristisch-recreatieve sector vindt immers baat bij onderwijs en vorming die goed aansluit op wat de arbeidsmarkt vraagt.

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status*** **van het dossier**
Nieuw initiatief Beroeps- en Opleidingsprofielen voor de toeristische sector	Ter ondersteuning van ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	p.m.	C
Nieuw initiatief Oprichten van de voortgezette academische opleiding Toerisme	Ter ondersteuning van ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	p.m.	R
Nieuw initiatief Eénduidige regelgeving en erkende opleidingsprogramma's voor gidsen	Ter ondersteuning van ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01	C

* C: ACTIE WERD OPGESTART IN 2001 EN WORDT GECONTINUEERD IN 2002
R: REALISATIE

2.1.1 Beroeps- en opleidingsprofielen voor de toeristische sector

Het opmaken van beroepsprofielen is een eerste stap in een betere aansluiting van onderwijs op arbeidsmarkt.
Hiervoor zijn in eerste instantie beroepsprofielen nodig, die gelegitimeerd worden vanuit de sector zelf. Uit de beroepsprofielen kunnen vervolgens adequate opleidingsprofielen afgeleid worden, zodat opleiding en vorming maximaal aansluiten bij de vereiste kwalificaties op de arbeidsmarkt.

Binnen het beroepsprofielenproject van de SERV werden in samenwerking met de toeristische sector, de beroepenclusters voor toerisme doorgelicht.
De eerste besprekingen voor de toeristische sector gingen in juni 1999 van start, zij werden opgevolgd door een medewerker van ons kabinet als waarnemer en als brugfunctie van en naar het beleid.
De werkzaamheden van de 'Conferentie Toerisme' hebben geleid tot een rapport over de beroepenstructuur voor de toeristische sector, dat in mei 2001 werd voorgesteld door de SERV. Deze beroepenstructuur draagt bij tot de transparantie van het beroepenveld binnen de toeristische sector en laat toe meer duidelijkheid te krijgen over de afbakening en inhoud van de beroepen. De SERV werkt momenteel de eerste feitelijke beroepsprofielen voor de toeristische sector uit, met name het beroepsprofiel van de reisagent en dat van de gids.

2.1.2 Voortgezette opleidingen toerisme

Voortgezette academische opleiding toerisme

Het ontbreken van een formele en volledige toerismeopleiding op topniveau en gericht op het strategisch management (in bedrijf én beleid) is onontbeerlijk in een land waar toerisme een groeiende arbeidsmarkt vertegenwoordigt. Bijgevolg werd de oprichting van een voortgezette academische opleiding toerisme in de Beleidsnota Toerisme 2000-2004 opgevoerd als één van de strategische projecten.
De Vlaamse Raad voor het Toerisme formuleerde op 14 juni 2000, op onze vraag een advies betreffende de oprichting van een voortgezette academische opleiding toerisme (VRTADV-00.03).
Hieruit blijkt dat Vlaanderen volgens internationale normen een achterstand heeft op het niveau van een coherent en interdisciplinair academisch onderwijsaanbod in toerisme. Het onderwerp 'Toerisme' komt in de bestaande universitaire onderwijsprogramma's versnipperd aan bod en is in Vlaanderen onbestaand als hoofdstroom, als specialisatierichting of als 'herkenbaar' universitair diploma.
Een werkgroep binnen de Vlaamse Raad voor het Toerisme werkte het afgelopen werkjaar een volledig voorstel uit voor een interuniversitaire voortgezette academische opleiding toerisme (Gediplomeerde in de Aanvullende Studie Toerisme). Dit voorstel werd op 28 februari besproken op de VLIR. Drie universiteiten (Katholieke Universiteit Leuven, Limburgs Universitair Centrum en Universiteit Antwerpen) hebben de opleiding voor de deadline van 31 maart op de lijst van de nieuwe voortgezette academische opleidingen geplaatst en hebben op 17 mei 2001 formeel een samenwerkingsovereenkomst getekend. De Vrije Universiteit Brussel tenslotte heeft benadrukt te willen toetreden tot de samenwerking in het academiejaar 2002-2003, twee professoren van de V.U.B. hebben ook een lesopdracht opgenomen binnen de GAS-opleiding Toerisme.
De voortgezette academische opleiding toerisme gaat van start op 1 oktober 2001.

Voortgezette opleiding aan de hogescholen

De oprichting van de voortgezette academische opleiding toerisme heeft een dynamiek gecreëerd in het toerismeonderwijs.
De Vlaamse Raad voor het Toerisme heeft, volgend op het advies betreffende de academische opleiding (VRTADV-00.03) twee adviezen geformuleerd betreffende een samenwerking tussen de voortgezette academische opleiding toerisme en de voortgezette hogeschoolopleidingen. (VRTADV-01.01 en VRTADV-01.03)
Vlaanderen telt vijf hogescholen met een opleiding Beheer, Toerisme en Recreatie. Binnen dit hoger onderwijs van één cyclus worden een aantal posthogeschoolvormingen aangeboden, doch er is geen voortgezette hogeschoolopleiding toerisme, volgens de normen in het hogeschooldecreet bepaald.
Minister Landuyt heeft, volgend op de adviezen van de Vlaams Raad voor het Toerisme, intensief overlegd met zijn collega minister Vanderpoorten en heeft ook de vijf hogescholen met een opleiding Beheer, Toerisme en Recreatie voor overleg uitgenodigd.
Om een verdergaande versnippering in het toerismeonderwijs te voorkomen is het noodzakelijk dat de vijf hogescholen Toerisme onderling samenwerken in functie van een voortgezette hogeschoolopleiding toerisme.

In die optiek werden op 10 juli 2001 met de 5 hogescholen volgende afspraken gemaakt:

- de vijf hogescholen Toerisme verklaren zich bereid om in onderlinge samenwerking een volledig voorstel en curriculum uit te werken voor een voortgezette hogeschoolopleiding, vertrekkende van eigen beroepsprofielen en opleidingsprofielen. Dit voorstel wordt overgemaakt aan de minister;
- gezien het voorbereidende werk (inventarisatie van de behoeften, aansluiting bij het beroepsprofiel en opleidingsprofiel, uitgewerkt curriculum) voor een voorstel tot voortgezette hogeschoolopleiding nog moet gebeuren kan een voortgezette hogeschoolopleiding noodzakelijkerwijs ten vroegste volgend academiejaar van start gaan;
- een mogelijk samenwerking tussen de voortgezette academische opleiding toerisme en een voortgezette hogeschoolopleiding kan besproken worden wanneer een volledig voorstel tot voortgezette hogeschoolopleiding voorgelegd wordt, samen met een gemotiveerde vraag tot samenwerking.

2.1.3 Gidsen

In de Beleidsnota Toerisme 2000-2004 staat het uitwerken van een éénduidige regelgeving en erkende opleidingsprogramma's voor gidsen (toeristische gidsen, museumgidsen, natuurgidsen) aangegeven als strategisch project om invulling te geven aan de strategische doelstelling die de professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector beoogt.

De opleiding en vorming van de gidsen werd het afgelopen jaar intensief onder de loupe genomen in een werkgroep met vertegenwoordigers van de verschillende partijen (het beleid, de gidsen-, reisbegeleiders en reisleidersverenigingen).
De werkgroep kwam hierbij tot een consensus over het takenpakket van gidsen, reisbegeleiders en reisleiders, de hiervoor vereiste kennis, vaardigheden en attitudes. In overleg met het beroepsprofielenproject van de SERV, wordt de nota van de werkgroep overgedragen aan de SERV in functie van het beroepsprofiel van de gids en de reisleider. Ook de organisaties die niet zijn aangesloten bij de Federatie van Toeristische Gidsengroeperingen zullen over het beroepsprofiel geconsulteerd worden.
In een volgende fase van het overleg binnen de werkgroep gidsen en reisleiders zal een consensus gezocht worden over de opbouw van een gemeenschappelijke basisopleiding, de specialisatie en navorming.

Sinds 1998 werd bij Toerisme Vlaanderen het project **bedrijfsgidsen** opgestart. Het project wil in samenwerking met het bedrijfsleven een belangrijk element van de bedrijfscommunicatie optimaliseren, met name de bedrijfsbezoeken. Steeds meer ondernemingen ondervinden immers dat professioneel opgebouwde en selectieve rondleidingen een belangrijke rol kunnen spelen bij het versterken van hun imago en het bereiken van hun doelstellingen. Toerisme Vlaanderen organiseerde in 2000 10 opleidingen voor 65 bedrijfsgidsen. De bedrijven die een beroep deden op de dienst bedrijfsgidsen van Toerisme Vlaanderen waren onder meer Volvo Cars Gent, de Regionale Uitgeversgroep, verscheidene bedrijven aangesloten bij SIREV (Scheikundige Industrie Regio Vlaanderen), Electrabel, de brouwerijen Hoegaarden, Rodenbach en Palm.
In functie van de Open Monumenten Dag werden door het project bedrijfsgidsen infosessies georganiseerd voor de vrijwilligers die als bedrijfsgids optreden tijdens de Open Monumenten Dag.

In 2001 werd tevens een leeronderzoek opgestart aan de U.I.A. naar de maatschappelijke zin van bedrijfsbezoeken en de motivatie van bedrijven om al dan niet bedrijfsbezoeken in te richten.
De syllabus 'Bedrijvig Gidsen' werd verbeterd in functie van de evaluatie van de opleiding en een bijhorende videocassette werd uitgetest.

2.2 Programmalijn Kwaliteitszorg en Professionalisering

Kwaliteit van het ondersteunend toeristisch- recreatief aanbod

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Samenwerkingsakkoord betreffende het statuut van de reisbureaus	Ter ondersteuning van sd 2: Versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming	p.m.	C
Nieuw initiatief Toegankelijkheid van de logiesverstrekkende bedrijven : operationeel plan op basis van de resultaten van het uitgevoerde toegankelijkheidsonderzoek	Ter ondersteuning van sd 2: Versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming	PR 49.2 Ba 99.11	R
Herclassificatie logiesverstrekkende bedrijven	Ter ondersteuning van sd 2: Versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming	p.m.	R
Uitvoering van decreet Openluchtrecreatieve bedrijven	Ter ondersteuning van sd 2: Versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming	PR 49.2 Ba 99.11	C
Nieuw initiatief Overleg met de toeristische sector betreffende preventie en procedures inzake legionella	Ter ondersteuning van ksf 6: Creatie van effectieve samenwerkingsverbanden tussen alle actoren	p.m.	R

2.2.1 Samenwerkingsakkoord betreffende het statuut van de reisbureaus

In twee adviezen van de Raad van State wordt gesteld dat het ontwerp van samenwerkingsakkoord behoort tot de bevoegdheid van de gewesten, gezien de materie de vestigingsvoorwaarden inzake toerisme betreft, bedoeld in artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 6e van de Bijzondere Wet tot hervorming van de Instellingen. In die zin zouden alleen de bevoegde gewestministers het akkoord mogen ondertekenen.

Door deze adviezen stelt zich een constitutioneel probleem voor Brussel. Voor zover de reisbureaus, aldaar in hun relaties met hun cliënten, zich zouden beperken tot één taal, hetzij Nederlands, hetzij Frans, dan vallen ze onder de bevoegdheid van het Brussels gewest. Drukken ze zich in hun relatie met hun cliënten in beide talen uit, dan worden ze beschouwd als biculturele instellingen, met andere woorden als instellingen die wegens hun activiteiten niet uitsluitend tot de Franse gemeenschap of de Vlaamse gemeenschap behoren. Deze instellingen echter worden door de federale overheid ten laste genomen uit hoofde van hun restbevoegdheden. Gezien het onwaarschijnlijk is dat in Brussel het gros van de reisbureaus zich moedwillig zouden organiseren om uitsluitend tot de Vlaamse of de Franse gemeenschap te behoren, zou volgens de Raad van State de bevoegdheid over de Brusselse reisbureaus dus tot deze van de federale overheid behoren.

Dit betekent dat een deeltje van de bevoegdheid toerisme, die door de grondwetgever volledig naar de gemeenschappen, c.q. de gewesten was overgeheveld, toch nog een federale aangelegenheid zou zijn, waarvoor echter geen bevoegde minister noch administratie aangeduid is.

Samen met de bevoegde minister van de andere gewesten proberen we, met juridische ondersteuning, dit kluwen te ontwarren binnen de kortst mogelijke termijn.

Het weze duidelijk dat het verlenen van de vergunning op zich volgens ons een gemeenschapsaangelegenheid betekent en dat aanvragen voor Vlaamse reisbureaus in Brussel bijgevolg door de Vlaamse overheid moeten kunnen vergund worden. In die zin is onze persoonlijke overtuiging dat een wijziging van bovenvermeld artikel van de Bijzondere Wet waarbij de vestigingsvoorwaarden inzake toerisme een gemeenschapsmaterie zou worden, de beste en meest duidelijke oplossing betekent, inclusief de wijziging van art. 127 van de grondwet, waardoor het stelsel van de biculturele instellingen niet van toepassing is op het beleidsdomein toerisme.

Deze wijzigingen veronderstellen wel een akkoord van de andere gewesten en gemeenschappen, wat momenteel niet het geval is.

2.2.2 Toegankelijkheid van de logiesverstrekkende bedrijven

Het onderzoek ‘Een toegankelijker toerisme in Vlaanderen? Probleemanalyse en mogelijke beleidsinstrumenten voor de logiessector’, dat Toerisme Vlaanderen in onze opdracht liet uitvoeren, werd in januari 2001 afgerond. Dit onderzoek geeft een inzicht in een aantal belangrijke punten zoals het belang van de vraag van de doelgroep van personen met een handicap voor de logiessector, de knelpunten op het vlak van toegankelijkheid in de logiessector, de prioritaire aanpassingswerken en de kostprijs hiervan, mogelijke conflictsituaties op het vlak van classificatienormen en brandveiligheidsnormen.
Tevens werd in de studie de aanzet gegeven voor de ontwikkeling van een subsidiëringsmechanisme voor het uitvoeren van aanpassingswerken op het vlak van toegankelijkheid.

Aan de hand van de aanbevelingen die in deze studie werden gegeven, werd door Toerisme Vlaanderen in het voorjaar van 2001 een **‘actieplan toegankelijkheid’** uitgewerkt.
Dit actieplan omvat 5 grote pijlers:

1. financiële ondersteuning van de logiessector voor toegankelijkheidsaanpassingen met het oog op de realisatie van een inhaalbeweging op het vlak van de toegankelijkheid van de infrastructuur van de logiessector;
2. ontwikkeling van een label ‘toegankelijkheid’ met het oog op het verschaffen van betrouwbare informatie aan de gebruikers omtrent de toegankelijkheid van infrastructuur en de promotionele ondersteuning van diegenen die inspanningen doen op het vlak van toegankelijkheid;
3. sensibilisatie van de logiessector omtrent toegankelijkheid voor personen met een handicap opdat de logiessector zich zou bewust worden van het belang van ‘toegankelijk toerisme voor allen’ en de informatieverschaffing omtrent toegankelijkheidsnormen, wetgeving, label, premie...;
4. sensibilisatie van de toeristische sector rond dit thema (Toerisme Vlaanderen, provinciale en lokale toeristische diensten…) met het oog op de integratie van ‘toegankelijk toerisme

voor allen' in eigen producten en diensten en het afstemmen van initiatieven rond toegankelijkheid;
5. informatieverschaffing aan de gebruikers (personen met een handicap).

Meteen werd van start gegaan met de uitwerking van een **premiestelsel voor logiesverstrekkende bedrijven**.
Het '*Besluit van de Vlaamse regering houdende de vaststelling van de voorwaarden waaronder premies kunnen worden toegekend voor het bouwen en moderniseren van logiesverstrekkende bedrijven, in het bijzonder wat betreft de toegankelijkheid voor personen met een handicap'* werd op 13 juli 2001 goedgekeurd door de Vlaamse regering.
Voor dit premiestelsel is in 2001 een budget voorzien van 495.787 EUR (20.000.000 BEF).

Met het oog op de ontwikkeling van een **label toegankelijkheid**, gesteund op duidelijke criteria en gecontroleerd, werd in mei 2001 opdracht gegeven tot het uitvoeren van een studie hieromtrent. De studie omvat 2 delen, namelijk:

- de ontwikkelingen op Europees vlak in kaart brengen op het vlak van labeling en van toegankelijkheidscriteria. Dit eerste gedeelte 'Tourist Accommodation Accessibility Schemes in Europe' werd gepresenteerd op de Europese ministerconferentie 'Tourism for All' in Brugge op 1 en 2 juli. Uit de studie blijkt dat er een brede waaier aan labels en criteria in Europa gehanteerd worden, wat zorgt voor heel wat onduidelijkheid bij de gebruiker. Er is duidelijk nood aan afstemming op Europees vlak.
- in het tweede gedeelte worden 'best practices' in Europa verder onderzocht en contacten gelegd. Dit met het oog op het ontwikkelen van een label toegankelijkheid in Vlaanderen, dat zoveel mogelijk ingebed is in een Europees kader.
  Dit onderzoek zal in het voorjaar van 2002 afgerond worden.

De **sensibilisatie en informatieverschaffing** omtrent het actieplan en het premiebesluit gebeuren via gerichte mailings en persberichten. Daarnaast worden in het najaar (november 2001) provinciale infodagen georganiseerd, waar volgende thema's aan bod komen: belang van de doelgroep, algemene toegankelijkheidsproblematiek (goede voorbeelden en hinderpalen, design for all), het actieplan toegankelijkheid van Toerisme Vlaanderen, het premiestelsel, toegankelijkheidsvereisten, het onthaal van personen met een handicap.

Om op een gecentraliseerde manier informatie te kunnen verschaffen aan de gebruikers omtrent de toegankelijkheid van toeristische infrastructuur, werd beslist om een **'infopunt toegankelijk reizen'** op te richten. Hierbij wordt ook ingegaan op de resolutie van het Vlaams Parlement (feb. 2001), waarin Toerisme Vlaanderen belast wordt met het oprichten van een aanspreekpunt voor personen met een handicap met vragen over toegankelijk toerisme, het verzamelen van informatie en verspreiden van het aanbod van toegankelijk toerisme. Het infopunt moet begin 2002 operationeel zijn.

2.2.3 Herclassificatie logiesvertrekkende bedrijven

Sinds 1 januari 2000 zijn in de Vlaamse Gemeenschap de nieuwe Benelux hotel classificatienormen van kracht. Gedurende het jaar 2000 en 2001 werden dan ook, in het kader van een verder doorgedreven kwaliteitsstrategie van productinnovatie en kwaliteitsbewaking, alle logiesverstrekkende accommodaties in Vlaanderen op deze nieuwe normen gecontroleerd.

In de loop van 2001 werden meer dan 600 logiesverstrekkende bedrijven geïnspecteerd en in kwaliteits- en comfortcategorieën ingedeeld. Op 31 december 2001 wordt deze operatie beëindigd en moet dan ook globaal gezien het logiesaanbod in Vlaanderen er kwalitatief beter op geworden zijn.

Deze operatie heeft de toeristische sector duidelijk doen inzien dat zij hun product kwalitatief dienden aan te passen aan de behoeften van de consument en dus ook aan de huidige markt. De strategie van Toerisme Vlaanderen liet de uitbaters voldoende tijd om zich binnen een bepaalde periode aan te passen aan de nieuwe normen. De investeringen van de afgelopen 2 jaar ter verbetering van het toeristische product zijn moeilijk te becijferen maar wel duidelijk aanzienlijk.

2.2.4 Uitvoering van het decreet openluchtrecreatieve bedrijven

In dit omvangrijke dossier ging alle aandacht naar de verdere consequente uitvoering van het decreet van 1993.
Vlaanderen telt momenteel 184 vergunde openluchtrecreatieve terreinen (toestand 18 september 2001). Ongeveer 50 openluchtrecreatieve bedrijven staakten hun exploitatie. Tegen 82 niet-vergunde doch vergunbare terreinen werd proces-verbaal opgemaakt (toestand 1/10/2001).
De overgangsmaatregel voor de (deels) zonevreemde terreinen werd verder uitgevoerd en verloopt zonder noemenswaardige problemen. 46 terreinen genieten momenteel van de overgangsregeling en kunnen tot minstens 1 juli 2002 hun activiteit verder zetten. Tegen de terreinen waarvoor de overgangsregeling verviel, werd proces-verbaal opgemaakt of werd de vergunningsprocedure opgestart voor dat deel van het terrein dat wel voor vergunning in aanmerking komt.
De overgangsmaatregel voor de permanente bewoning werd verder opgevolgd.

2.2.5 Preventie en procedures inzake legionella

De laatste jaren wordt de toeristische sector steeds vaker geconfronteerd met meldingen van mogelijke legionellabesmetting bij vakantiegangers, mede door de grotere alertheid omtrent deze problematiek.
Vooral voor preventieve en curatieve acties bij meldingen van een mogelijke besmetting in het buitenland, bleek onduidelijkheid over de gewenste handelingswijze van de touroperators en reisorganisatoren.
In de loop van 2000 werd op initiatief van de minister een overleg opgestart tussen de toeristische sector en de betrokken diensten, verantwoordelijk voor preventie en gezondheidszorg.
Het resultaat van dit overleg was enerzijds een richtlijn tot preventieve maatregelen die touroperators in hun communicatie met de hotelsector kunnen hanteren, anderzijds een stappen - en communicatieplan tussen de bevoegde diensten gezondheidszorg en de touroperators in het geval van meldingen van mogelijke legionellabesmetting.
Zowel de preventie-richtlijn als het stappen - en communicatieplan werden tijdens het toeristische seizoen 2001 gehanteerd en in september 2001 geëvalueerd.
Deze evaluatie was positief. De richtlijn voor preventieve maatregelen werd door de touroperators effectief gebruikt en opgenomen in hun contracting met de hotels. Daarnaast hebben zowel de beroepsvereniging van touroperators als individuele touroperators informatieve brochures in meerdere talen uitgewerkt voor reizigers en hotels.

Het stappen- en communicatieplan tussen de touroperators en de Vlaamse administratie Gezondheidszorg bleek eveneens op een efficiënte wijze gewerkt te hebben. De open communicatie tussen de betrokkenen werd als zeer positief geëvalueerd. De procedures worden in de toekomst verder gehanteerd.
Een knelpunt bij meldingen van mogelijke legionellabesmetting in het buitenland blijft het gebrek aan coördinatie op Europees niveau. De Vlaamse administratie Gezondheidszorg zal deze problematiek aankaarten bij de betreffende Europese instelling (EWGLI).
Voor wat betreft de verdere uitwerking van preventieve maatregelen tegen legionella en de regelgeving hieromtrent in Vlaanderen, zal de Vlaamse administratie Gezondheidszorg het overleg met de toeristische sector verder zetten.

Kwaliteit en professionalisering van de dienstverlening

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Nieuw initiatief Semi-agorale arbeid	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevende kader voor de toeristisch-recreatieve sector en ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	p.m.	C
Vrijwilligers	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevende kader voor de toeristisch-recreatieve sector en ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01	R

2.2.6 Semi-agorale arbeid

Naast het onvergoede vrijwilligerswerk zijn heel wat vrijwilligers binnen het toerisme actief die een beperkte prestatievergoeding krijgen voor hun inzet. Het krijgen van een prestatievergoeding betekent echter niet dat het hier gaat om professionele of marktgebonden arbeid. De prestatievergoeding wordt immers niet bepaald door een prijsvormingmechanisme op de arbeidsmarkt en de taken worden niet vervuld met de intentie om de activiteit beroepsmatig uit te bouwen. Het doel van deze vrijwillige inzet is niet om er een beroepsinkomen uit te verwerven of er bestaanszekerheid mee op te bouwen.
De Vlaamse regering heeft de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme belast met de agendering van de problematiek van de vergoede vrijwillige inzet (semi-agorale arbeid) op de Interministeriële Conferentie Werkgelegenheid. Momenteel loopt een overleg met de collegae in de federale regering om de problematiek van de semi-agorale arbeid te onderzoeken.

2.2.7 Vrijwilligers

In het kader van het Internationaal jaar van de Vrijwilliger hebben we aan Toerisme Vlaanderen de opdracht gegeven na te gaan wie de vrijwilligers in de toeristisch-recreatieve sector zijn en welke problemen zij precies ondervinden. Deze studie werd afgerond en bracht enkele opvallende conclusies voort.
Het aantal vrijwilligers in organisaties die zich richten op toerisme en recreatie is zeer groot. Het gaat om vrijwilligers die instaan voor de begeleiding van vakanties van bepaalde doelgroepen, voor het onderhoud van fietspaden, het open houden van bezienswaardigheden en monumenten, het rondleiden en gidsen van bezoekers, het organiseren van dagrecreatie of

vakantieactiviteiten voor jongeren of gezinnen in armoede, enz. De studie toont aan dat minstens 40.000 vrijwilligers actief zijn in de toeristische sector, dit op basis van een bevraging van 915 organisaties met een respons van ongeveer 50 %.

Bij Toerisme Vlaanderen werd een infolijn 'Vrijwilligerswerk in de toeristische sector' opgestart. Personen met interesse voor het vrijwilligerswerk in de toeristische sector kunnen hier informatie krijgen over de mogelijkheden en organisaties in hun regio. De toeleiding van vragen naar informatie over vrijwilligerswerk in de toeristische sector dient te gebeuren via de Vlaamse infolijn.

Aan de website van Toerisme Vlaanderen werd een bladzijde 'vrijwilligerswerk in de toeristische sector' gekoppeld. Op deze web-bladzijde wordt naast algemene informatie over vrijwilligerswerk in de toeristische sector ook een adressenbestand van organisaties, die effectief met vrijwilligers werken, aangeboden.
Daarnaast wordt er specifieke informatie met betrekking tot vorming voor vrijwilligers aangeboden.

Het belang van het vrijwilligerswerk in de toeristische sector werd onderstreept in een artikelenreeks in het Informatieblad van Toerisme Vlaanderen. Van juli tot december verschijnt er telkens een artikel waarin vrijwilligers in één specifieke deelsector in de schijnwerpers worden gezet.

Binnen Toerisme Vlaanderen werden voor de activiteiten in het kader van het Internationaal Jaar van de Vrijwilliger en voor de verdere ondersteuning van het vrijwilligerswerk in toerisme, de nodige middelen en personeel vrijgemaakt. Het informeren en opzetten van acties in functie van de vrijwilligers werd tevens opgenomen in het takenpakket van de medewerkers van de vormingsdienst van Toerisme Vlaanderen.

Onderzoek in de toeristisch-recreatieve sector

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Nieuw initiatief Steunpunt Toerisme en Recreatie	Ter ondersteuning van ksf 2: Versterking van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus	PR 71.1 Ba 12.29	R

2.2.8 Steunpunt Toerisme en Recreatie

Eind 2000 besliste de Vlaamse regering om voor 12 beleidsdomeinen een steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek te erkennen. Het toerisme is één van de geselecteerde domeinen. De hoofddoelstellingen van een steunpunt kunnen als volgt worden omschreven: verzamelen, analyseren en ontsluiten van gegevens; uitvoeren van probleemgericht wetenschappelijk onderzoek, uitvoeren van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en verlenen van wetenschappelijke dienstverlening.
Specifiek voor het beleidsdomein toerisme en recreatie wordt van het steunpunt verwacht dat het een onderzoekprogramma aanstuurt en uitvoert dat beantwoordt aan de volgende objectieven:

- het steunpunt zal bedrijfs- en beleidsgericht onderzoek leveren in een neutrale en wetenschappelijke omgeving en hiervoor de methodologie uitwerken;
- het steunpunt zal voorstellen voor standaardisatie van onderzoeksmethodologie, van meetinstrumenten en van classificering voorstellen en implementeren;
- het steunpunt zal op flexibele wijze en op korte termijn antwoorden dienen te geven op beleidsvraagstukken.

Eind 2001 zal het Steunpunt Toerisme en Recreatie toegewezen worden en van start gaan.

2.3 Programmalijn Ruimte voor toerisme en recreatie

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Nieuw initiatief Duurzaam toerisme	Ter ondersteuning van ksf 4: Een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	PR 49.2 Ba 41.01	C
Nieuw initiatief Hoeve – en Plattelandstoerisme	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevende kader voor de toeristisch-recreatieve sector	p.m.	C
Ruimtelijke Structuurplanning	Ter ondersteuning van ksf 2: Versterking van het toeristische beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus	PR 49.2 Ba 41.01	C
Nieuw initiatief Onderzoek utilitaire toeristische bewegwijzering	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevende kader voor de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01	C

2.3.1 Duurzaam toerisme

Duurzaam toerisme is toerisme dat een goede verstandhouding tussen gast en gastheer inhoudt en waarbij het behoud van het economische, ecologische, culturele en sociale evenwicht voorop staat.
Volgende actoren zijn hierbij betrokken: de toerist, de toeristische en recreatieve sector, de ontvangende regio en de toeristische overheden en de lokale bevolking.
De uitgangspunten voor duurzaam toerisme kunnen als volgt geformuleerd worden: er is respect voor de lokale cultuur, een goede verstandhouding en samenspraak met de bevolking, de lokale bevolking genereert sociale en economische voordelen uit het toerisme, het ecologisch evenwicht wordt niet verstoord, natuur en milieu vinden zelfs baat bij het toerisme.

In de loop van 2001 werd de oprichting van een ‘infopunt duurzaam toerisme’ en een platform duurzaam toerisme voorbereid.
Voor de oprichting van het ‘infopunt duurzaam toerisme’ werd in mei 2001 een oproep tot kandidaatstelling gedaan in het Bulletin der Aanbestedingen. Hierop werden vier kandidaten verzocht een offerte in te dienen. Na toewijzing van de opdracht dient het infopunt duurzaam toerisme zo snel als mogelijk opgestart te worden.

2.3.2 Hoeve- en plattelandstoerisme

In het najaar 2000 – voorjaar 2001 heeft een ad hoc werkgroep voorbereidende opdrachten uitgevoerd met het oog op een reglementering. Relevant in de voorafgaande besprekingen zijn onder andere de adviezen ter zake van de Vlaamse Raad voor Toerisme van februari 1999 en van maart 2000. De reglementering heeft als doel om een wettelijke basis te leggen voor de ontwikkeling van hoeve- en plattelandstoerisme onder bepaalde voorwaarden, in het bijzonder wat het knelpunt in de agrarische gebieden betreft. Dit vergt – om op korte termijn een tijdelijke oplossing voor het probleem te vinden – in eerste instantie een aanpassing van art. 166, §1,7°, van het decreet betreffende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening van 18 mei 1999. Eind 2001 zal het dossier aan de Vlaamse regering en vervolgens aan het Vlaams Parlement voorgelegd worden.

2.3.3 Ruimtelijke structuurplanning

De sector toerisme en recreatie is gediend met een zo aantrekkelijk mogelijke open en stedelijke ruimte, waarin bereikbaarheid en toegankelijkheid verzekerd zijn en waarin wonen, werken en recreëren functioneel verweven zijn. Een gedegen ruimtelijke ordening en een consequent ruimtelijk beleid zijn hiervoor noodzakelijke voorwaarden.

Wij wensen binnen de Cel Planning en Onderzoek van Toerisme Vlaanderen een sterke competentie met betrekking tot de ruimtelijke ordening uit te bouwen. De cel is op dat vlak versterkt geworden met een extra personeelslid. De cel zal in de toekomst een sterke adviesfunctie krijgen en waar mogelijk de dialoog met andere sectoren zoals natuur en landbouw aangaan.

Het provinciale en gemeentelijke beleidsniveau hebben wat de toeristisch-recreatieve sector betreft een belangrijke ruimtelijke planningsfunctie. Vandaar het belang om in de ontwerpfase van de provinciale en zelfs gemeentelijke structuurplannen als volwaardige en actieve partner betrokken te worden.

In de nieuwe samenstelling van de Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening (VLACORO) is Toerisme Vlaanderen vertegenwoordigd.

2.3.4 Onderzoek utilitaire toeristische bewegwijzering

De huidige wetgeving omtrent utilitaire toeristische bewegwijzering dient grondig in kaart gebracht te worden daar zij niet beantwoordt aan de actuele situatie. Tevens dienen er voorstellen geformuleerd te worden voor een optimalisering ervan.

Om deze reden is een studieopdracht uitgeschreven. Het onderzoek beoogt op een aanschouwelijke manier een inventaris te maken van de bestaande situatie omtrent utilitaire toeristische bewegwijzering in Vlaanderen en buurlanden. Voortvloeiend uit een vergelijking van de resultaten in Vlaanderen en de buurlanden dienen adviezen geformuleerd te worden voor een optimalisering van de utilitaire toeristische bewegwijzering in Vlaanderen.

De studieopdracht werd in september 2001 toegewezen. De studie wordt begeleid door een werkgroep. Hierin zetelen medewerkers van het ministerie van Verkeerswezen, het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - afdeling Wegen en Verkeer, Toerisme Vlaanderen en ons kabinet.

2.4 Programmalijn Sociaal Toerisme

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Nieuw initiatief Ontwikkelen van een beleidsplan sociaal toerisme met het oog op een nieuw decreet voor het sociaal toerisme	Ter ondersteuning van ksf 4: Een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	p.m.	R
Nieuw initiatief Project 'Toerisme voor Allen' · Ondersteuning van opstapverenigingen en oprichting Steunpunt Vakantieparticipatie · Infopunt Toegankelijk Toerisme (zie ook 2.2.2) · Jeugdtoerisme	Ter ondersteuning van ksf 4: Een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	PR 49.2 Ba 41.01	R

2.4.1 Beleidsplan 'Van sociaal toerisme naar Toerisme voor Allen'

In het kader van de hervorming van het sociaal toerisme heeft een kernwerkgroep in 2001, bestaande uit afgevaardigden van de minister, Toerisme Vlaanderen en de desbetreffende sector **een nieuw beleidsplan** (zie bijlage 1) uitgewerkt dat voorgesteld werd op de Europese ministeriële conferentie te Brugge op 1 en 2 juli 2001 onder het motto " Toerisme voor Allen". Dit beleidsplan is gebaseerd op 5 pijlers zijnde: jeugdtoerisme, nieuwe en bestaande doelgroepen van het sociaal toerisme, dagtoerisme, evaluatie van de bestaande reglementering inzake sociaal toerisme, toegankelijkheid van accommodaties voor personen met een handicap.

Het nieuw beleidsplan focust op twee sporen met name:

Ondersteuning van de vakantiebeleving voor specifieke doelgroepen in de samenleving:

- binnen de context van het globale beleid toerisme wordt een doelgroepenbeleid ontwikkeld om het recht op vrije tijd zoals vermeld in art. 24 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens te verwezenlijken. Het plan richt zich in het bijzonder op de jeugd, personen die in armoede leven, personen met een handicap, gezinnen, senioren en socio-culturele groepen;
- het beleid zal zich voortaan concentreren op de financiering van projecten die geselecteerde doelgroepen ten goede komen. In het bijzonder zal de aandacht gaan naar de gebruiker en vooral deze die nog niet participeren aan de vakantiebeleving, in Vlaanderen worden die groep op ongeveer 30% geschat.

Maatregelen om een structurele werking "Toerisme voor Allen" mogelijk te maken. In dit luik zijn 3 maatregelen voorzien:

- rechtstreekse erkenning van de centra voor sociaal toerisme in plaats van via een koepelorganisatie, mits te voldoen aan diverse voorwaarden;
- een nieuw organisatiemodel ter ondersteuning van de doelgroepen en van de vakantiecentra gebaseerd op:
  - enerzijds rechtstreekse erkenning van en steun aan organisaties die zich specifiek richten op het organiseren van vakanties voor kinderen, jongeren en/of gezinnen die in armoede leven
  - anderzijds een nieuwe taakomschrijving en opdracht voor de koepelorganisaties van het sociaal toerisme die worden omgevormd tot "ondersteuningspunten" van de vakantiecentra in het bijzonder wat het management, de vorming en de productontwikkeling betreft.

In 2001 werden reeds een aantal concrete projecten opgestart die kaderen in het ruimere beleidsplan. Deze projecten worden hieronder kort toegelicht.

2.4.2 Concrete projecten kaderend in het beleidsplan "Toerisme voor Allen"

Ondersteuning van opstaporganisaties en oprichten van het Steunpunt Vakantieparticipatie

Een essentieel onderdeel van het beleidsplan is het recht op vrije tijd garanderen van specifieke doelgroepen zoals personen en gezinnen die in armoede leven. Tijdens de zomermaanden van 2001 werden vijf opstaporganisaties financieel ondersteund voor hun vakantiewerking met name voor de kosten van logies en transport. Het betreft een **proefproject** waarbij ongeveer 750 kinderen en volwassenen uit de groep van de minst bedeelden onrechtstreeks financiële steun genoten.

Vzw Pirlewiet	20.359 EUR (821.262 BEF)
Vzw Gandalf	4.620 EUR (186.385 BEF)
Vzw Rode Kruis	9.855 EUR (397.558 BEF)
Vzw Harlekino	5.608 EUR (226.223 BEF)
Hartekamp vzw	10.648 EUR (429553 BEF)

Vanaf mei 2001 werd een **Steunpunt Vakantieparticipatie** binnen Toerisme Vlaanderen opgericht dat de taak heeft om:
- een steun- en aanspreekpunt te zijn voor opstaporganisaties;
- een databank samen te stellen;
- een overlegplatform ter sturing en evaluatie van de genomen initiatieven op te richten;
- een reglementair kader op te stellen.

Infopunt Toegankelijk Toerisme

zie 2.2.2

Jeugdtoerisme

De jeugd is binnen het beleidsplan "Toerisme voor Allen" een volwaardige doelgroep.

Een eerste belangrijkste functie waarvoor speciale acties zullen opgezet worden is, **het jeugdwerk als onderdeel van het jeugdtoerisme.** In 2001 heeft een overlegwerkgroep, bestaande uit een afvaardiging van ons kabinet en dat van minister Anciaux, Toerisme Vlaanderen, Afdeling Jeugd en Sport en VZW Kompas, een ontwerp van charter uitgewerkt dat initiatieven op dit vlak dient te stimuleren. Een gezamenlijke nota van de ministers van Toerisme en Jeugd is in voorbereiding en zal voorgelegd worden aan de Vlaamse regering. Dit moet leiden tot een garantie voor voldoende ruimte (op vlak van capaciteit en diversiteit voor het jeugdwerk in al zijn vormen binnen jeugdtoerisme en afstemming van de decreten van de ministers, voor toerisme betreft dit het 'Toerisme voor Allen' en bij jeugd gaat dit over het decreet op de 'Jeugdverblijfcentra' en het 'Landelijk jeugdwerk').
Om dit charter en de verdere uitvoering ervan op te volgen, wordt voorgesteld zal er een overlegplatform jeugd en toerisme te richten.

Een tweede belangrijk aandachtspunt is het **internationaal jeugdtoerisme**.
Deze doelgroep verdient vanuit marketingoogpunt bijzondere aandacht. Daarom is een opwaardering en permanente ondersteuning van de logiesinfrastructuur noodzakelijk.

2.5 Programmalijn Toeristisch-recreatieve Projectontwikkeling

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Kustactieplan	Ter ondersteuning van sd 2: versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming en ksf 4: een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	PR 49.2 Ba 60.01	C
Nieuw initiatief Projectrealisatie via Europese steunprogramma's	Ter ondersteuning van sd 2: versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming en ksf 4: een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	PR 49.2 Ba 99.12	C

2.5.1 Kustactieplan

Basisallocatie 60.01: subsidies voor investeringen in kusttoerisme (in duizend Euro)

	1999	**2000**	**2001**	**2002**
GVK	2536	2563	2603	2642
GOK	2514	3966	4893	4383

Nadat in art. 24 van het decreet van 30 juni 2000 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2000 de doelstellingen van het nieuwe kustactieplan werden bepaald, stelde de Vlaamse regering bij besluit van 8 december 2000 de nadere regels vast betreffende de subsidieverlening voor projecten in het kader van het kustactieplan.
Er werden voor de begroting 2000 5 projecten ingediend die ingevolge het MB van 1 februari 2001 allen een subsidie werden toegekend, nl.:

- projectmanagement en investeringen voor de herleving van de omgeving van de oude vissershaven van Zeebrugge (eerste fase): 718.891 EUR (29 miljoen BEF);
- vernieuwde promotiestrategie voor de kust: 84.284 EUR (3,4 miljoen BEF);
- bevordering van het MICE-toerisme aan de kust: 247.894 EUR (10 miljoen BEF);
- ontwerpen en aanleggen kustfietsroute (1e fase): 1,26 miljoen EUR (51 miljoen BEF);

- optimalisering en verspreiding van het kustweerbericht: 247.894 EUR (10 miljoen BEF).

Voor het begrotingsjaar 2001 zijn 11 projecten ingediend. In de loop van de maand november, zal na advies van de jury, de minister een beslissing nemen.
Voor het begrotingsjaar 2002 kunnen tot 30 juni 2002 bij de minister bevoegd voor toerisme projectvoorstellen worden ingediend.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 20 april 2001 tenslotte werd een herschikking doorgevoerd van de subsidies toegekend in het kader van het Actieplan Kust 2002. Gelet op de vaststelling dat het project Flanders New Port te Nieuwpoort niet zou worden gerealiseerd en de genaamde kostprijs van het project De Pier te Blankenberge 24,479 miljoen EUR (987,5 miljoen BEF) bedraagt in plaats van oorspronkelijk 14,787 EUR (596,5 miljoen BEF), werd het bedrag van de subsidie van 4,14 miljoen EUR (167 miljoen BEF) voor de jachthaven in Nieuwpoort hertoegewezen aan het project De Pier te Blankenberge.
Samen met subsidies toeristische uitrusting toegekend door de Vlaamse gemeenschap via de machtigingssubsidie van Toerisme Vlaanderen, bedraagt de totale financiële inspanning voor dit belangrijk project vanuit het beleidsdomein toerisme van de Vlaamse overheid 9,127 miljoen EUR (371 miljoen BEF).

2.5.2 Projectrealisatie via Europese steunprogramma's

In de meeste van de gebiedsgerichte managementcomités voor de nieuwe programmaperiode 2000-2006 van de Europese steunfondsen werd in 2001 vooral aandacht besteed aan de organisatorische voorbereiding van het programma. Elk van de goedgekeurde programma's biedt de mogelijkheid om toeristische projecten voor te dragen. Een aantal managementcomités zijn reeds operationeel en hebben voor 2001 projecten goedgekeurd. Dit betekent dat de aanvragen voor co-financiering vanwege Toerisme Vlaanderen via het subsidiemechanisme van het KB van 1967 effectief in behandeling zijn en er projecten door de Raad van Bestuur als subsidieerbaar worden beslist. Toerisme is meteen één van de eerste domeinen die effectief binnen de nieuwe programmaperiode reeds tot goedkeuring van projecten is overgegaan.

2.6 Programmalijn Relatie Cultuur en Toerisme

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Nieuw initiatief Oprichting Evenementenfonds	Ter ondersteuning van ksf 7: Coherent toeristisch buitenlands beleid	PR 49.2 Ba 41.01	C
Nieuw initiatief Bezoekerscentra in de kunststeden Proefproject Brugge	Ter ondersteuning van ksf 2: Versterking van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus	PR 49.2 Ba 99.11	C

2.6.1 Oprichting Evenementenfonds

In diverse beleidsnota's en beleidsbrieven van verschillende ministers van de Vlaamse regering wordt aandacht besteed aan het uitzonderlijk potentiële belang van topevenementen voor onder meer het imago en de internationale uitstraling van Vlaanderen. Omwille van de meervoudige potentiële impact van topevenementen is het wenselijk om 'topevenementen' tot een volwaardig en gemeenschappelijk aandachtspunt van beleid te maken en om hiervoor in een meervoudige ondersteuning te voorzien. Hiervoor is een geïntegreerd beleid noodzakelijk. Toerisme Vlaanderen heeft op dit terrein ruim een vijftal jaren ervaring kunnen opbouwen. In de loop van 2001werd binnen een interkabinettenwerkgroep 'topevenementen' op basis van voorstellen vanuit het beleidsdomein toerisme diverse scenario's uitgewerkt.

Het resultaat van deze besprekingen leidt tot een drieledige structuur. Onder de bevoegdheid van de minister van cultuur zal een evenementenfonds voor culturele projecten beheerd worden. De minister van buitenlands beleid zal het beheer uitoefenen over een algemeen evenementenfonds en binnen Toerisme Vlaanderen zal de bestaande dienst Cultuur en Evenementen het aanspreekpunt zijn voor de internationale marketing van de geselecteerde evenementen. Deze dienst werkt hiervoor samen met het buitenlands netwerk van promotionele partners en het Vlaams Cultuur en Communicatiecentrum.
Een interkabinettenwerkgroep zal periodiek advies geven over de ondersteuningmogelijkheden op Vlaams niveau. De geselecteerde evenementen zullen allen dienen te beantwoorden aan een reeks criteria die in overleg werden bepaald. De werkgroep zal voor elke begrotingsronde een voorstel aan de Vlaamse regering overmaken.

2.6.2 Bezoekerscentra in de kunststeden

De voorziene inplanting van een bezoekerscentrum te Brugge als pilootproject voor het nieuw onthaalconcept van de toerist blijft op het programma staan van realisaties van Toerisme Vlaanderen.

Het zal echter niet naar aanleiding van het project Brugge 2002, Culturele Hoofdstad van Europa, in gebruik kunnen worden genomen. Het concept wordt echter verder uitgediept en dient als basis voor de besprekingen die gevoerd worden met de twee andere grote kunststeden Antwerpen en Gent, die eveneens hun belangstelling hebben laten blijken voor de realisatie van zo'n onthaal. Mogelijks kan daartoe in de loop van 2002 een eerste aanzet worden gegeven.

2.7 Programmalijn e-toerisme

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Nieuw initiatief Operationalisering Strategisch Informaticaplan Toerisme Vlaanderen	Ter ondersteuning van ksf 9: Versnelde integratie van nieuwe ICT- en telecommunicatietoepassingen in de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01	C

Eén van de noodzakelijke vernieuwingen binnen de werking van Toerisme Vlaanderen is de volledige ICT–omgeving. In de loop van 1999 nam de Raad van Bestuur van Toerisme Vlaanderen de beslissing om een Strategisch Informaticaplan uit te werken. Het SIP diende een planmatige en projectmatige visie te geven van wat er op het vlak van informatica de komende jaren staat te gebeuren. De opdracht had betrekking op de gehele werking van Toerisme Vlaanderen. De beslissing over de uit te voeren projecten viel in de Raad van bestuur van 27 september 2000.

Het SIP geeft een lijst van uit te voeren projecten, met hun prioriteit volgens strategische impact. Met drie grote deeldomeinen: 'Productdatabank', 'Dossierbeheer' en 'Boekhoudkundige behoeften' werd in 2001 een start genomen.
De ' Productdatabank Toerisme Vlaanderen' omvat alle producten en eigenschappen welke door Toerisme Vlaanderen voor het toerisme in de brede zin van het woord als strategisch belangrijk worden beschouwd. Het project betreft niet alleen de opslag van informatie, maar eveneens de processen en regels in verband met collectie, onderhoud, validatie, publicatie en marketing. Het genereren van managementinformatie behoort eveneens tot de aandachtspunten.

Het project van het deeldomein 'Dossierbeheer' zal een dossier- en procesmatige verwerking van vergunningen, toekenning van premies en subsidies en directe investeringen toelaten. Daarnaast zal ook voorzien worden in een algemeen documentatiesysteem.

Het derde deeldomein behelst een aantal deelprojecten die vooral voor de interne werking van de instelling Toerisme Vlaanderen van groot belang zijn. Het betreft de integratie van de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen in het centrale boekhoudsysteem, de implementatie van een analytische boekhouding, het voeren van een projectboekhouding en voorraadbeheer.

In een belangrijk bedrijfsproject als het SIP is het noodzakelijk dat van bij het begin een representatieve groep van eindgebruikers alsook de betrokken beslissingsnemers bij dit project worden betrokken. De projectorganisatie is opgebouwd rond een aantal werkgroepen die elk instaan voor één van de deelprojecten. Er is een SIP-coördinatie en analyseteam aangesteld. Voor de coördinatie is een extra personeelslid sinds september 2000 in dienst getreden. Daarnaast is voorzien in een stuurgroep per project die naast algemene sturing ook de timing en de budgettering bewaakt.

Voor elk van de beschreven projecten werd in de loop van 2001 een lastenboek uitgewerkt. De toewijzing ervan is voorzien tegen eind 2001.

2.8 De partners van het beleid en het institutionele kader

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Nieuw initiatief Wijziging decreet op Toerisme Vlaanderen van 7 juli 1998 en aanpassing van het personeelskader van Toerisme Vlaanderen	Ter ondersteuning van ksf 2: Versterking van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus	PR 49.2 Ba 41.01	C
Nieuw initiatief Sectorcommissie Toerisme binnen de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	Ter ondersteuning van ksf 2: Versterking van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus en ksf 3: professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector en sd 1: Gunstige voorwaarden scheppen voor een toekomstgericht ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve sector	p.m.	R
Nieuw initiatief Installatie van een interministeriële conferentie voor Toerisme	Ter ondersteuning van ksf 1: optimalisering van het regelgevende kader voor de toeristisch-recreatieve sector en ksf 2: Versterking van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus	p.m.	C

2.8.1 Wijziging decreet op Toerisme Vlaanderen

In het regeerakkoord van juli 1999 werd een nieuw bestuurlijk beleid en een optimalisering van de werking van de Vlaamse administratie in het vooruitzicht gesteld, om de uitdagingen van de komende jaren op succesvolle wijze aan te pakken. Opeenvolgende tussentijdse beslissingen van de Vlaamse regering in het najaar van 2000 en in de loop van 2001 leidde met betrekking tot het beleidsdomein toerisme tot volgende tussentijdse balans.

De Vlaamse Openbare Instellingen (V.O.I's) worden in het vernieuwde organisatiemodel voor de Vlaamse administratie besproken. Voortaan zal het beleidsdomein toerisme behoren tot het homogene bevoegdheidspakket van Economie, Werkgelegenheid en Toerisme.
De implementatie van de nieuwe organisatiestructuur wordt verwacht tegen eind 2002. De noodzaak tot wijziging van het decreet van Toerisme Vlaanderen van 7 juli 1998 met het oog op de hereniging van de diverse taken binnen Toerisme Vlaanderen is niet dwingend. Enerzijds omdat het decreet niet in voege is getreden daar waar het de afsplitsing van enkele taken van Toerisme Vlaanderen betreft naar het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Anderzijds omdat de reorganisatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op relatief korte termijn zijn beslag krijgt.

Samen met de nieuwe organisatiestructuur dient werk te worden gemaakt van een aangepast personeelskader van Toerisme Vlaanderen. Inmiddels werken 171 personeelsleden bij Toerisme Vlaanderen en bestaat het statutair kader slechts uit 60 fulltime-equivalenten. Opdat de instelling haar beleidsuitvoerende taak zou kunnen volbrengen, werden in de loop van de voorbije jaren een aantal noodzakelijke aanwervingen uitgevoerd. Deze inspanning zal worden verdergezet.

2.8.2 Sectorcommissie Toerisme binnen de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

In functie van de strategische doelstellingen van het toerismebeleid en de kritische succesfactoren betreffende het optimaliseren van het regelgevend kader en professionalisering van de sector, werd de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen gevraagd een sectorcommissie toerisme op te richten.
In het najaar 2000 gaf de SERV op basis van een uitgebreide argumentennota een principieel akkoord en startte een interne bevraging binnen de diverse organisaties met betrekking tot de afbakening en de toegevoegde waarde van een sectorcommissie toerisme.
In maart 2001 was deze bevraging afgerond en werden met de SERV de modaliteiten van oprichting en werking van de Sectorcommissie Toerisme besproken.

In juni 2001 finaliseerde de SERV een lijst met de vertegenwoordigers voor de Sectorcommissie Toerisme, voorgedragen door de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties. Daarop werd door de voogdijminister voor de SERV het ontwerpbesluit tot oprichting van de sectorcommissie opgemaakt. Dit besluit werd op de ministerraad van vrijdag 12 oktober goedgekeurd. Eind oktober wordt de commissie geïnstalleerd.

2.8.3 De Interministeriële Conferentie voor Toerisme

Zoals gesteld in de beleidsbrief van 2001 is de installatie van een interministeriële of intergouvernementele conferentie toerisme het meest aangewezen instrument om oplossing te geven aan sectorproblemen die een federale aanpak vergen. Hier kan het overleg plaatsvinden tussen de verschillende politieke beleidsniveaus en de versnipperde bevoegdheden kunnen op elkaar afgestemd worden in functie van het belang van de toeristische sector.

Het initiatief wordt verder voorbereid op het overleg dat op periodieke basis plaats grijpt tussen de bevoegde ministers van toerisme en/of hun medewerkers.

2.9 Beleid inzake toerisme te Brussel

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Participatie aan het toeristisch beleid te Brussel	Ter ondersteuning van ksf 6: Creatie van effectieve samenwerkingsverbanden tussen alle actoren en ksf 7: Coherent toeristisch buitenlands beleid	PR 49.2 Ba 41.01	R

In het regeerakkoord van de Vlaamse regering wordt expliciet vermeld dat zij wenst te participeren langs Toerisme Vlaanderen en langs de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het toeristisch beleid van Brussel. Vanaf 2000 werd de financiële participatie vanwege de Vlaamse Gemeenschap via Toerisme Vlaanderen opgevoerd en werd een actievere rol gespeeld en medewerking verleend aan diverse projecten. Om de interactie op het vlak van visieontwikkeling, project- en productontwikkeling en promotie tussen TI-BC te optimaliseren werden drie beleidslijnen uitgewerkt. De vertegenwoordiging van Toerisme Vlaanderen in de beleidsorganen van TI-BC werd op het terrein zichtbaar. De directe

financiële participatie in TI-BC werd nogmaals opgetrokken in 2001 en bedroeg 322.262 EUR (13 miljoen BEF). Dit budget werd aangewend voor de uitbreiding van het personeelsbestand van TI-BC met twee Nederlandstalige personeelsleden, die effectief begin 2001 in dienst zijn gekomen. Daarnaast werd geparticipeerd in de toeristische promotie van Brussel voor 229.302 EUR (9,25 miljoen BEF) en werd in coproductie met OPT in een geheel nieuwe beursstand voorzien waarin extra ruimte voor Brussel werd gereserveerd. De samenwerkingsovereenkomst tussen TI-BC en Toerisme Vlaanderen, die op 18 juli 2000 werd ondertekend, wordt naar tevredenheid van de beide partijen uitgevoerd.

2.10 Belgisch Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2001**	**Status van het dossier**
Nieuw initiatief Belgisch Voorzitterschap van de Europese Unie	Ter ondersteuning van ksf 7: Coherent toeristisch buitenlands beleid en ksf 8: Versterking van de externe profilering van de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01	R

Voor het beleidsdomein toerisme kreeg Vlaanderen het Belgisch Voorzitterschap toegewezen. De Duitstalige gemeenschap treedt op als Belgisch woordvoerder. Helemaal aan het begin van het Voorzitterschap werd op 1 en 2 juli 2001 in Brugge door Vlaanderen de Europese Ministeriële Conferentie "Toerisme voor Allen" georganiseerd, in de traditie van twee vorige gelijkaardige initiatieven te Vilamoura tijdens het Portugees voorzitterschap en te Lille tijdens het Franse voorzitterschap. Bovendien komt toerisme aan bod op twee formele raden Interne markt /Consumentenzaken en Toerisme, met name op 27 september en op 26 november.

2.10.1 Europese Ministeriële Conferentie 'Toerisme voor Allen'

De ministeriële conferentie wenste een update te geven van de inspanningen die de verschillende EU-lidstaten leveren.
Zij had een drieledig doel:

- in de Europese Unie bestaat er een brede waaier van toerisme bevorderende maatregelen. Tijdens de conferentie presenteerden we een algemeen overzicht van de resultaten van een bevragingsronde die specifiek voor de conferentie werd opgezet. De onderzoeksresultaten werden gegroepeerd in een syntheserapport;
- vermits de toegankelijkheidsproblematiek voor gehandicapten in vele landen belangrijke beleidsaandacht krijgt, zijn de ontwikkelingen op Europees niveau in kaart gebracht;
- uitwisselen van informatie over diverse initiatieven en bespreken van enkele *best practices,* met onder andere de voorstelling van het nieuw Vlaams beleidsplan 'Toerisme voor Allen'.

Alle EU-lidstaten en kandidaat-lidstaten evenals de landen van de Europese Economische Ruimte met uitzondering van IJsland waren op de conferentie aanwezig.
De EU-lidstaten reageerden positief op een ontwerptekst van het Voorzitterschap, die voorzag in een aantal maatregelen op lidstaatniveau. Omdat er een grote inhoudelijke consensus werd bereikt, werd in samenspraak met het Raadssecretariaat en met de Europese Commissie beslist om de ontwerpresultaten voor te leggen aan een Raadswerkgroep. Vermits opnieuw onder de deskundigen een grote inhoudelijke consensus bleek, werd de Conclusie van het Voorzitterschap omtrent het thema 'Toerisme voor Allen' voorgelegd aan en aanvaard door

de Raadsvergadering van 27 september. Tijdens de Conferentie en ook achteraf in de Raadswerkgroep bleek de bijzondere interesse die alle landen zonder één enkele uitzondering hechten aan toegankelijkheidsbevorderende maatregelen voor personen met een handicap. Deze politieke wil om te werken aan de toegankelijkheid van de toeristische sector zal verzilverd worden in de belangrijke Communicatie van de Europese Commissie 'Framing the future for European tourism' die op de agenda staat van de Raad van 26 november a.s.. Dit is een belangrijk concreet resultaat van de conferentie.

2.10.2 Formele Raden Interne Markt / Consumentenzaken en Toerisme

Op de Raad Interne Markt / Consumentenzaken en Toerisme van 27 september 2001 werden de Conclusies van het Voorzitterschap omtrent het thema "Toerisme voor Allen" voorgelegd. Daarnaast werd de informatienota 'Dimensie toerisme in andere beleidsdomeinen' van het Voorzitterschap voorgelegd.
Het beleidsdomein toerisme is steeds rechtstreeks of onrechtstreeks verbonden met andere sectoren/beleidsdomeinen. Er bestaat een breed scala van beleidsmaatregelen en programma's, zowel op nationaal als op Europees niveau, die niet specifiek op het toerisme zijn gericht, maar toch een belangrijke invloed hebben op de ontwikkeling van de toeristische sector. Bij het opstellen van deze maatregelen wordt de impact op de toeristische sector niet altijd in ogenschouw genomen of niet correct naar belang gewaardeerd. Het effect op de toeristische sector van beslissingen in andere beleidsdomeinen vraagt om overleg tussen de voor het toerisme meest betrokken beleidsterreinen en dit op de relevante beslissingsniveaus. In de informatienota worden een aantal thema's uitgediept die als voorbeelden kunnen worden aangehaald van dossiers waarmee de toeristische sector op Europees niveau wordt geconfronteerd. De nota heeft geenszins de bedoeling om exhaustief te zijn, de aangehaalde thema's vervullen een voorbeeldfunctie.

Ze kwamen naar voor na een ruime consultatie van zowel de andere gemeenschappen en gewesten als de vertegenwoordigers van de Belgische toeristische sector (die ook lid zijn van Europese koepelorganisaties) die het Voorzitterschap, ter voorbereiding van deze nota, in het voorjaar organiseerde.

De thema's werden geselecteerd op basis van drie criteria, die niet cumulatief moeten vervuld zijn, namelijk de actualiteit en hoogdringendheid van de problematiek, het concurrentievraagstuk in een interne markt en de impact die andere dossiers hebben op de specifieke werking en karakteristieken van de toeristisch-recreatieve sector. Daarbij werd de aandacht toegespitst op die thema's die reeds op de Europese fora behandeld zijn en/of worden.

Binnen de eerste groep situeert zich o.a. de implementatie van de voedselhygiëne in de horeca, de schepping van een gemeenschappelijk Europees luchtruim en de beroepsprofielen van reisleiders en gidsen. Thema's die te maken hebben met het concurrentievraagstuk in de interne markt situeren zich onder meer in de grote verscheidenheid van de BTW-tarieven binnen de horeca en het collectief personenvervoer die geldig zijn in de lidstaten evenals de fiscale aftrekbaarheid van de BTW binnen de horeca. De verschillende regels inzake commerciële communicatie in de lidstaten geven aanleiding tot een mogelijke concurrentievervalsing. Met de komst van de Euro wordt het concurrentieverschil nog duidelijker. Een voorbeeld van dossiers die een duidelijke impact hebben op de specifieke werking en de karakteristieken van de sector zijn de distributienormen en de verkoopprocedures, de voedselhygiëne en de regels inzake commerciële communicatie.

Op de Raad Interne Markt / Consumentenzaken en Toerisme van 26 november 2001 zal de communicatie van de Europese Commissie ‘Framing the future for European tourism’ voorgelegd worden. Tijdens het Belgisch Voorzitterschap wordt dan een punt gezet achter de werkzaamheden van de Europese Commissie die zij, in opdracht van de Raad van 21 juni 1999, heeft uitgevoerd. Deze communicatie en het gevolg dat hieraan zal gegeven worden, zal van uitzonderlijk groot belang zijn voor de toekomstige werkwijze omtrent toerisme op het Europese niveau.

In voorbereiding van het Europees programma met betrekking tot toerisme hebben diverse contacten op ministerieel niveau plaatsgevonden. Dit was het geval met Nederland, Frankrijk, Duitsland, Spanje, Zweden, Luxemburg en Portugal. Bilaterale contacten met europarlementariërs en met de vice-president van het Europees Parlement, de heer James Provan, vonden eveneens plaats. Uiteraard waren er talrijke contacten met de Europese Commissie en met het Raadssecretariaat.

Hoofdstuk II

Overzicht van de beleidsopties

De beleidsopties richten zich in de eerste plaats op het uitwerken van een aantal nieuwe reglementaire kaders. In het laatste decennium werd er vooral regelgevend werk geleverd met het oog op kwaliteitsverbetering van de toeristische accommodatie. Zo heeft het decreet op de logiesverstrekkende bedrijven en de openluchtrecreatieve bedrijven zowel een onweerlegbare kwaliteitsverbetering teweeggebracht als een belangrijke investering gegenereerd in de private en publieke sector.

Opdat we deze kwaliteit ook naar de toekomst toe aan onze klanten willen garanderen, is het noodzakelijk om op regelmatige basis het aanbod opnieuw te evalueren en adviezen te formuleren om te vermijden dat de regelgeving de actuele behoeften van de markt niet achter na hinkt. Met andere woorden zal er veel tijd en middelen gaan naar de continuïteit van het kwaliteitsbeleid.

Naast de continuïteit is het van cruciaal belang om bestaande regelgeving, die decennia lang ongewijzigd is gebleven, aan te passen aan de actuele noden. We denken hierbij aan een kader waarin het nieuwe denken rond sociaal toerisme moet worden gevat onder de noemer "Toerisme voor Allen". Het moet in de eerste plaats een regelgevend kader worden dat erop gericht is vakantiebevorderende effecten te generen voor groepen in onze samenleving waarvoor vakantie nog onbereikbaar is. Daarnaast moet het toeristisch beleid er eveneens op gericht zijn gunstige investeringsvoorwaarden te creëren. Vernieuwing en schepping zijn hierbij de twee sleutelwoorden om een toeristische bestemming in het vizier te houden. Nieuwe regelgeving dringt zich ook hier op.

Een derde luik van de beleidsopties is het effectief opstarten van de flankerende instrumenten van het toeristisch beleid zoals de Sectorcommissie Toerisme binnen de SERV, het Steunpunt Toerisme en Recreatie en diverse themagerichte infopunten.

Een overzicht van de beleidsopties wordt samengevat in onderstaande tabel.

Beleidsinitiatief	**Situering in uitvoering beleidsnota 2000-2004 (strategische initiatieven ter realisatie van de kritische succesfactoren (ksf) en de strategische doelstellingen (sd) van het beleid)**	**Impact op de begroting 2002**
Kwaliteitsbeleid		
Beroeps- en opleidingsprofielen voor de toeristische sector	Ter ondersteuning van ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	p.m.
Voortgezette opleidingen toerisme	Ter ondersteuning van ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01

Erkende opleidingsprogramma's voor gidsen	Ter ondersteuning van ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01
Opleidings- en begeleidingsinstrumenten zoals taalopleidingsproduct, onthaalsituaties toerisme en competentiecentrum bedienden-toerisme	Ter ondersteuning van ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01
Openluchtrecreatieve bedrijven (inspectie, klachtenbehandeling, trendopvolging en imagocampagne)	Ter ondersteuning van sd2: Versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming	PR 49.2 Ba 41.01
Inspectie op de naleving van de wetgeving voor de reisbureaus	Ter ondersteuning van ksf2: Versterken van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus	PR 49.2 Ba 41.01
Wijziging van bestaande regelgeving en nieuwe regelgeving		
Wet Reisbureaus van 1965 *(wijziging van enkele artikels)*	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevend kader voor de toeristisch-recreatieve sector	p.m.
Decreet en uitvoeringsbesluiten 'Toerisme voor Allen' *(nieuw decreet ter vervanging van KB Sociaal Toerisme van 1980)*	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevend kader voor de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 99.01 en 41.01
Decreet en uitvoeringsbesluiten 'Subsidies voor toeristisch-recreatieve projecten' *(nieuw decreet ter vervanging van KB op de toeristische uitrusting van 1967)*	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevend kader voor de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 99.01
Regelgeving erkenning van gidsen en statuut van gidsen *(nieuwe regelgeving)*	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevend kader voor de toeristisch-recreatieve sector	p.m.
Kaderdecreet voor logiesverstrekkende bedrijven *(nieuwe regelgeving)*	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevend kader voor de toeristisch-recreatieve sector	p.m.
Sluiten van convenanten met partners (o.a. provinciale diensten voor toerisme) *(nieuwe regelgeving)*	Ter ondersteuning van ksf 6: Creatie van effectieve samenwerkingsverbanden tussen alle actoren	p.m.
Begeleiden en sturen van de diverse beleidsinstrumenten in de opstartfase		
Actieplan toegankelijkheid m.i.v. Infopunt Toegankelijkheid	Ter ondersteuning van sd2: Versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming	PR 49.2 Ba 99.01 en 41.01
Steunpunt Toerisme en Recreatie	Ter ondersteuning van ksf2: Versterken van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus	PR 71.1 Ba 12.29
Infopunt Duurzaam Toerisme	Ter ondersteuning van ksf 4: Een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	PR 49.2 Ba 41.01

Steunpunt Vakantieparticipatie	Ter ondersteuning van ksf 4: Een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	PR 49.2 Ba 41.01
Servicepunt jeugdtoerisme	Ter ondersteuning van ksf 4: Een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	p.m.
Publiek-private samenwerkingsverbanden	Ter ondersteuning van ksf 4: Een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken	PR 49.2 Ba 41.01
Projecten Strategisch Informaticaplan Toerisme Vlaanderen	Ter ondersteuning van ksf 9: Versnelde integratie van nieuwe IT- en telecommunicatie-toepassingen in de toeristisch-recreatieve sector	PR 49.2 Ba 41.01
Sectorcommissie Toerisme binnen de SERV	Ter ondersteuning van ksf2: Versterking van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus en ksf 3: Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector	p.m.
Interministeriële Conferentie voor Toerisme	Ter ondersteuning van ksf 1: Optimalisering van het regelgevend kader voor de toeristisch-recreatieve sector en ksf2: Versterking van het toeristisch beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus	p.m.

1 Programmalijn Opleiding

1.1 Beroeps- en opleidingsprofielen voor de toeristische sector

Het beroepsprofielenproject van de SERV zal resulteren in concrete beroepsprofielen voor de reisagenten, de gidsen, de reisleiders en die beroepen die door de sector als prioritair aangeduid worden.
De beroepsprofielen zullen vervolgens voorgelegd worden aan de opleidingsactoren, waarna opleidingsprofielen kunnen opgemaakt worden.

1.2 Voortgezette opleidingen Toerisme

De interuniversitaire voortgezette academische opleiding Toerisme die van start is gegaan op 1 oktober 2001 met een volledige bezetting, nl. dertig ingeschreven studenten, heeft een dynamiek gecreëerd in het toerismeonderwijs. Niet alleen bleek de interesse van de academische afgestudeerden voor toerisme groot, ook binnen het hoger onderwijs van één cyclus werd de behoefte aan een voortgezette hogeschoolopleiding in het toerisme geformuleerd.
In een overlegvergadering met de minister van toerisme, de afgevaardigde van minister van onderwijs en de vijf hogescholen met een opleiding Beheer, Toerisme en Recreatie, hebben de hogescholen zich bereid verklaard om een gezamenlijk voorstel en curriculum uit te werken voor een voortgezette hogeschoolopleiding.
Een onderlinge samenwerking van de vijf hogescholen in deze materie is belangrijk om een verdergaande versnippering in het toerismeonderwijs te voorkomen. Daarnaast is het noodzakelijk om te vertrekken van de eigen finaliteit van de hogescholen één cyclus en van de eigen beroepsprofielen en opleidingsprofielen.

Een mogelijk samenwerking tussen de voortgezette academische opleiding toerisme en een voortgezette hogeschoolopleiding kan besproken worden wanneer een volledig voorstel tot voortgezette hogeschoolopleiding voorgelegd wordt, samen met een gemotiveerde vraag tot samenwerking.

1.3 Gidsen

Het uitwerken van erkende opleidingsprogramma's voor gidsen (toeristische gidsen, museum-, natuurgidsen) blijft een belangrijk thema in de bestaande overleggroep gidsen en reis(bege)leiders.
In een eerstvolgende fase van het overleg binnen deze overleggroep zal een consensus gezocht worden over de opbouw van een gemeenschappelijke basisopleiding, de specialisatie en navorming.

Daarnaast wordt de regelgeving betreffende de erkenning, de toekenning van opdrachten en het professioneel statuut van de gidsen uitgewerkt.
Behoudens een intern reglement van Toerisme Vlaanderen inzake de opleiding van toeristische gidsen en enkele aanbevelingen van Toerisme Vlaanderen aan de toeristische diensten en VVV's met betrekking tot het sociaal statuut van de gidsen, bestaat er geen regelgeving die de gids beschermt, noch de toerist een minimum aan kwaliteit kan garanderen.

Een inventarisatie van de nu gangbare praktijken voor toekenning van gidsopdrachten toont aan dat in Vlaanderen heel wat verschillende systemen bestaan inzake toekenning van opdrachten aan gidsen. Het gevolg hiervan is onduidelijkheid over het aanbod en de kwaliteit van de aangeboden gidsbeurten, ondoorzichtigheid voor de gidsen zelf en onvoldoende bescherming van de gids bij het uitoefenen van zijn of haar opdracht.

Om een kwalitatief aanbod te garanderen enerzijds en de uitoefening van de gidsactiviteiten op vrijwillige basis, als vrijetijdswerk of in een professioneel statuut mogelijk te maken anderzijds, wordt volgend wettelijk kader uitgewerkt:

- het bepalen van de opleidingsvereisten voor toeristische gidsen;
- het bepalen van de voorwaarden voor de erkenning als toeristische gids;
- het bepalen van de voorwaarden voor de toekenning van gidsopdrachten door toeristische diensten, VVV's of gidsenverenigingen;
- het bepalen van de rol en verantwoordelijkheid van de opdrachtgevers (toeristische diensten, VVV's en gidsenverenigingen).

2 Programmalijn Kwaliteitszorg en Professionalisering

2.1 Onderzoek naar de wenselijkheid van een kaderdecreet voor logiesverstrekkende bedrijven

Mede in het licht van het advies van de Vlaamse Raad voor Toerisme van 20 september 2000 inzake een kaderdecreet voor toeristische logiesverstrekking zal het decreet logiesverstrekkende bedrijven aan een grondig onderzoek worden onderworpen. De Vlaamse Raad voor Toerisme stelde vast dat tot op heden enkel de hotel - en campingsector beschikken over een door de wetgever bepaalde reglementering en classificatie. Voor tal van andere

categorieën van toeristische logiesvertrekkers is er geen vergunningsplicht en classificatie voorzien.

2.2 Openluchtrecreatieve bedrijven

In 2002 zal verder integraal en onverkort uitvoering worden gegeven aan het kampeerdecreet. We zullen vooral een handhavingsbeleid voeren en hierin samenwerken met ARHOM, AMINAL en andere diensten om de toepassing van het decreet op de openluchtrecreatieve bedrijven duurzaam af te dwingen en het gevaar van te hervallen in de fouten van het verleden te vermijden. Zonder een degelijk uitbouwde controle op het terrein zal het kampeerdecreet worden uitgehold en zonder nut voor de toeristische promotie worden. Verder zullen we werken op een aantal nieuwe thema's:

- onderzoek naar andere vormen van kampeertoerisme onder andere zwerfwagenproblematiek, hoeve- en/of mini-campings;
- uitbouw van een degelijke klachtenbehandeling voor kampeerders;
- verdere professionalisering van de kampeersector;
- werken aan het imago van de kampeersector samen met de beroepssector; Toerisme Vlaanderen trekt daartoe een belangrijk budget uit teneinde de sector terug op de toeristische logies-agenda te plaatsen en het verlies aan overnachtingen tegen te houden.

2.3 Actieplan Toegankelijkheid

Voor 2002 staat uiteraard de uitvoering van het actieplan op het programma, met de nadruk op:

- verdere doorlichting van de logiessector op het vlak van toegankelijkheid, om 'betrouwbare' informatie te kunnen verschaffen aan de gebruiker;
- ontwikkelen en organiseren van vorming voor de toeristische sector rond het thema toegankelijk toerisme;
- op sporen krijgen van een goed functionerend infopunt toegankelijk reizen;
- opvolging van het premiebesluit voor de logiesverstrekkende bedrijven; onderzoeken van de mogelijkheden tot financiële ondersteuning van andere logiesvormen;
- integratie van 'toegankelijk toerisme' in de eigen producten en diensten van Toerisme Vlaanderen.

2.4 Wijziging wet Reisbureaus van '65

De recente gebeurtenissen tijdens de zomer 2001 waarbij een paar duizend reizigers van en naar Turkije zonder geldige vliegbiljetten kwamen te zitten, hebben de nood blootgelegd aan snelle procedures voor het intrekken of schorsen van vergunningen voor reisbureaus en aan intense controle.
Er is thans een decreet in voorbereiding ter wijziging van de wet van 1965 om alvast voor de Vlaamse Gemeenschap de procedures voor intrekking en/of schorsing drastisch te versnellen, in combinatie met een aanpassing van het uitvoeringsKB.
Ook de verzekeringsmaatschappijen worden echter aangemaand het uitvoeringsKB van de wet van '65, in het bijzonder art. 7, correct na te leven en de bevoegde overheid die de vergunning verleent, onmiddellijk in te lichten wanneer de verzekering tegen financieel onvermogen wordt geschorst of ingetrokken.

2.5 Het competentiecentrum bedienden en bedienden-toerisme.

In het kader van het Vlaams actieplan een Leven Lang Leren is binnen de VDAB een experiment van start gegaan waarbij de huidige opleidingscentra worden omgevormd tot competentiecentra. In totaal worden minimum 13 centra omgevormd (2001-2002). De missie van de centra bestaat enerzijds uit het effectief ondersteunen van een individu om ondernemer te worden van zijn of haar eigen loopbaan, anderzijds uit het ondersteunen van ondernemingen inzake HRM-beleid.

De centra worden uitgebouwd als sectorale centra in samenwerking met de sociale partners en sectorale opleidingsfondsen.
Het Trainings- en Opleidingscentrum van VDAB te Oostkamp wordt omgevormd tot een Competentiecentrum voor bedienden en bedienden-toerisme. Bij de uitwerking van het centrum zal in 2001 en 2002 vooral de aandacht gaan naar het verzamelen en ter beschikking stellen van informatie over de toeristische sector enerzijds, en het uitbouwen van een dienstverlening voor loopbaanadvies anderzijds. Hiertoe wordt een samenwerking met de toeristische sector opgezet.

Tot het activiteitsdomein van de competentiecentra behoren:
- het informeren van klanten over werken en leren, inzonderheid in de betrokken sector;
- het verstrekken van loopbaanadvies;
- het organiseren van opleiding en training, inzonderheid vervolmakingscursussen;
- het organiseren van nascholing voor opleiders;
- het organiseren van informatiesessies enz. voor diverse klantengroepen, waardoor het Competentiecentrum een ankerplaats wordt voor informatie en knowhow van de sector;
- het assessen van werkzoekenden en werknemers en desgewenst certificeren.

3 Programmalijn Ruimte voor Toerisme en Recreatie

3.1 Duurzaam toerisme

2002 is door de Verenigde Naties als Jaar van het Ecotoerisme uitgeroepen. Een definitie voor ecotoerisme bevat fundamenteel dezelfde kenmerken als deze voor duurzaam toerisme: met name verantwoordelijk reizen, waarbij het milieu gespaard blijft en waarbij het welzijn van de plaatselijke bevolking wordt ondersteund. Vier kenmerken zijn bij ecotoerisme aanwezig:

- de natuur wordt opgezocht;
- het behoud van de biodiversiteit is ermee gebaat;
- de lokale gemeenschappen hebben er voordeel bij;
- streefdoel is een beter begrip van het natuurlijke of culturele milieu.

De term ‘ecotoerisme’ lijkt het ecologische aspect van toerisme sterker te benadrukken. Wij verkiezen de term ‘duurzaam toerisme’ omdat hierin de sociale, economische en culturele aspecten van het toerisme even sterk vervat zitten.

We gaan hier dieper in op de rol van de actoren voor een duurzaam toerisme.

De toeristische industrie

De toeristische industrie is een complexe en competitieve industrie die in grote mate afhankelijk is van andere industrietakken en met zeer kleine winstmarges werkt (1 à 2%). Deze factoren beletten in bepaalde gevallen het ontwikkelen van visie en kennis om te werken aan duurzaamheid. Duurzaam toerisme wordt door de toeristische industrie eerder als een niche op de toeristische markt bekeken zodanig dat een aantal organisaties zich profileren op de niche van het duurzaam reizen. Dit is echter een zeer kleine markt, met slechts een beperkt groeipotentieel.
Bovendien wordt duurzaam reizen vaak verward met 'avontuurlijk reizen'. De markt van de avontuurlijke reizen biedt echter geen garantie voor een verantwoord omgaan met natuur en milieu en respect voor de lokale bevolking. Rugzaktoerisme kan evengoed negatieve gevolgen hebben voor een samenleving als massatoerisme en is bovendien moeilijker te controleren.
Het begrip duurzaamheid introduceren in de totale toeristische industrie is een veel efficiënter middel om meer en effectiever resultaten te boeken.
Duurzaamheid biedt de toeristische industrie zelf trouwens mogelijkheden. In de mate duurzaamheid gekoppeld wordt aan (synoniem wordt voor) kwaliteit, zal men de toeristische industrie kunnen motiveren. Kwaliteit en een kwaliteitsimago is immers het belangrijkste criterium voor de toeristische industrie om zich te positioneren op de markt.
Het op peil houden van de kwaliteit van de bestemming en het product is voor de toeristische industrie een noodzaak, duurzaamheid biedt hiervoor de noodzakelijke en aangewezen uitgangspunten. Kwaliteit behelst dan zowel kwaliteit van de leefomgeving, de natuur en het milieu, als kwaliteit van loon- en arbeidsvoorwaarden van werknemers, en respect voor de lokale bevolking.

Het belang van het sensibiliseren van de toeristische industrie voor duurzaam toerisme wordt nog versterkt, doordat toerisme steeds meer een geglobaliseerde en aanbodgestuurde industrie wordt. Internationaal gestructureerde touroperators bepalen door hun aanbod het vakantiegedrag van de reizigers.
Invloed uitoefenen op de touroperators betekent dus invloed uitoefenen op het aanbod en dus op het reisgedrag van toeristen.

De consument

De gemiddelde consument ligt niet wakker van duurzaamheid. Uit onderzoek en ervaringen met 'Fair Trade' labels op voedings- en andere producten blijkt dat de bereidheid tot kopen bij de consument groot is, maar het feitelijke aankoopgedrag klein.
Het concept 'Duurzaam Toerisme' is dus geen verkoopsargument, tenzij voor een zeer klein aantal overtuigden!
Wat voor de consument wel belangrijk is, is de kwaliteit van het product. Comfort, zekerheid, gezondheid en kwaliteit zijn verkoopsargumenten die het verschil kunnen maken.
Een tweede trend in het consumentengedrag is de belevingswaarde van de reiservaring. Consumenten zoeken een positieve beleving, een authentieke ervaring.
Ook hier geldt dus dat het koppelen van duurzaamheid aan kwaliteit en authenticiteit een belangrijke troef is.

De maatschappelijke organisaties

Het maatschappelijke middenveld heeft een belangrijke rol te spelen in de ontwikkeling van het duurzaam toerisme.
In eerste instantie is het noodzakelijk dat dit middenveld zich zelf voldoende bewust wordt van het belang van toerisme als sector. Tot hiertoe hebben slechts een beperkt aantal organisaties in Vlaanderen zich met het thema duurzaam *toerisme* bezig gehouden. De meeste organisaties die werken rond duurzaamheid, milieu- en natuureducatie, enz. doen dit amper of slechts zijdelings rond duurzaam toerisme. Het bundelen van krachten en deskundigheid is een eerste opdracht.
Ten tweede hebben de maatschappelijke organisaties een belangrijke rol als informerende en sensibiliserende actor. Het voorlichten en sensibiliseren van de consument en de toeristische sector over duurzaam toerisme is in deze fase essentieel.
Ten derde kan het maatschappelijk middenveld een rol spelen in het creëren van transparantie: het ontwikkelen van een alertheid voor duurzaam toerisme, het definiëren van het begrip duurzaam toerisme en het transparant maken van handelingswijzen van de toeristische industrie en de sector is een derde opdracht.
Tot slot is een samenwerking tussen de maatschappelijke organisaties en de toeristische industrie en de overheid een vierde opdracht. Het aanbrengen van deskundigheid, het mee ontwikkelen van goede praktijken, het adviseren en begeleiden van een duurzaamheidsproces kan het duurzaam toerisme impulsen geven.

De overheid

De overheid is de regelgevende actor. Nochtans is het momenteel niet wenselijk een strenge reglementering inzake duurzaam toerisme uit te werken. Wel belangrijk is in overleg met de sector en op aangeven van de sector een aantal maatregelen te stimuleren: vb. het afsluiten van convenanten inzake afvalpreventie, energieverbruik, enz.
Tenslotte dient de overheid stimulerend op te treden met betrekking tot het ontwikkelen van de nodige deskundigheid inzake duurzaam toerisme, het creëren van een platform waar de verschillende actoren mekaar vinden, het ondersteunen van de maatschappelijke organisaties.

Het toerismebeleid wil in het Internationaal Jaar van het Ecotoerisme dan ook twee belangrijke doelstellingen realiseren:

- de werking van een ‘Infopunt duurzaam Toerisme’, dat een rol zal spelen op vlak van informatie, sensibilisering en vorming van de consument, de toeristische en recreatieve sector, de opleiders in het toerismeonderwijs en als adviesorgaan zal optreden voor de toeristische overheden;
- de oprichting van een Platform Duurzaam Toerisme, waarin een overleg wordt uitgebouwd tussen de actoren uit de toeristische industrie, de NGO’s en het beleid. Doelstelling van het Platform is het ontwikkelen van positieve acties inzake duurzaam toerisme en het ontwikkelen van een beleidsplan duurzaam toerisme.

4 Programmalijnen “Toerisme voor allen”

4.1 Decreet en uitvoeringsbesluiten 'Toerisme voor allen'

Het gehele beleidsplan (zie bijlage 1) zal verankerd worden in een nieuw decreet 'Toerisme voor allen' en in bijhorende uitvoeringsbesluiten. Dit nieuwe decreet zal onder meer dienen te beantwoorden aan de huidige behoeften en noden van specifieke groepen in onze samenleving waarvoor het op vakantie gaan nog geen evidentie is. Anderzijds is het ook zo dat de ondersteuning van bestaande vormen van sociaal toerisme aan actualisatie toe is.

Het beleidsplan is gebaseerd op twee clusters van beleidsaanbevelingen:

Ondersteuning van de vakantiebeleving voor specifieke doelgroepen in onze samenleving:
- vakantie voor personen die in armoede leven
- vakantie voor personen met een handicap
- vakantie voor kinderen en jongeren
- vakantie voor andere bijzondere doelgroepen
- vakantie voor gezinnen, senioren en socio-culturele groepen

Nieuwe maatregelen om een structurele werking' Toerisme voor allen' mogelijk te maken

Hierbij dienen er maatregelen genomen te worden ten aanzien van het aanbod, de organisatie-structuur en de overheidstaken. Dit houdt een rechtstreekse erkenning in van de vakantiecentra voor “Toerisme voor Allen” en een nieuw organisatorisch model van de huidige koepels ter ondersteuning van de doelgroepen en van de vakantiecentra voor 'Toerisme voor Allen' in. Daarnaast zullen ook de kerntaken van de Vlaamse overheid met betrekking tot het 'Toerisme voor allen' -idee opnieuw afgebakend worden.

4.2 Steunpunt Vakantieparticipatie Doelgroepen

Het Steunpunt Vakantieparticipatie Doelgroepen zal bij prioriteit werken rond volgende thema’s:
inventaris maken van en opstellen van een databank met een vakantie-aanbod voor bijzondere doelgroepen, uitbouwen van een info - en aanspreekpunt voor de organisaties van kansarmen, voor overheid en voor uitbaters van centra voor ‘toerisme voor allen’, evaluatie van de ondersteuningsmaatregelen van 2001 en de haalbaarheid bestuderen van enkele proefprojecten en financiële stimuli.

4.3 Servicepunt Jeugdtoerisme

We zullen een permanent overlegplatform installeren dat zal moeten toezien op de uitvoering en de opvolging van het ontwerp charter voor het jeugdtoerisme. Dit betekent dat er een samenwerking moet komen met het Steunpunt Jeugd, en met een bevoegde cel binnen Toerisme Vlaanderen. Deze cel heeft de opdracht om een centrale visie en coördinatie te ontwikkelen met betrekking tot de ondersteuningsmogelijkheden voor jeugdtoerisme.

5 Programmalijn toeristisch-recreatieve projectontwikkeling

5.1 Publiek-private samenwerkingsverbanden

In uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord zal ook op het vlak van het toerisme zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van publiek - private samenwerkingsverbanden (PPS). PPS kan nieuwe perspectieven openen en de doelmatigheid van het toeristisch beleid verbeteren. Immers in de strategische toeristische regioplannen worden niet enkel infrastructurele projecten voorgesteld, bij sommige ingediende projecten vraagt men naar een geïntegreerde aanpak van infrastructuur, projectontwikkeling en promotie.
Specifiek in de fase van de projectontwikkeling wensen we een actievere rol te spelen. Toerisme Vlaanderen zal voortaan kunnen mede-participeren in studiesyndicaten en projectontwikkeling. Daartoe werd het decreet op Toerisme Vlaanderen aangepast en in de begroting voor 2002 specifieke kredieten tot financiering van deze deelnames ingeschreven.

5.2 Nieuw regelgevend kader voor toeristisch-recreatieve projectontwikkeling

De beleidsvisie over toeristisch-recreatieve projectontwikkeling bouwt verder op de resultaten van het rapport "ondersteuning van hefboom- en proefprojecten" dat bekrachtigd werd in de Raad van Bestuur van Toerisme Vlaanderen in de loop van 1999.

Het is de bedoeling dat een nieuwe decreet en uitvoeringsbesluit voor subsidiëring van toeristische uitrusting wordt goedgekeurd. Opdat de beleidsvisie zou kunnen geconcretiseerd worden in een nieuw regelgevend kader zijn er voorafgaand nog enkele onderzoeken lopende omtrent:

- de ontwikkeling van een kader voor publiek - private samenwerking;
- de ontwikkeling van een aangepast financieringsinstrumentarium voor toeristisch-recreatieve projecten ter vervanging van het bestaande instrumentarium van subsidies voor toeristische uitrusting;
- de professionele aanpak van toeristisch-recreatieve projectontwikkeling. Opdat projecten een kans op realisatie zouden hebben, moeten het nodige personeel en de financiële middelen voor projectmanagement en ondersteuning vrijgemaakt kunnen worden.

De regelgeving zal van toepassing zijn op:

- grote hefboomprojecten van bovenlokaal belang;
- hefboomprojecten die omwille van de netwerkvorming van bovenlokaal belang zijn;
- waardevolle toeristisch-recreatieve projecten die ondersteunend zijn voor het imago en/of het typische toeristisch profiel van de streek;
- toeristische proefprojecten en innoverende initiatieven.

6 Programmalijn e-toerisme

In het strategisch plan toerisme 2000-2004 wordt de versnelde integratie van nieuwe IT- en telecommunicatietoepassingen in de toeristisch-recreatieve sector als een kritische succesfactor voor het beleid weerhouden. Vanaf het begrotingsjaar 2001 werd het budget voor ontwikkeling van ICT, meer specifiek voor de realisatie van het Strategisch Informaticaplan,

in belangrijke mate verhoogd en werd het organogram van de instelling en de personeelsformatie binnen de ICT-afdeling grondig gewijzigd.

In 2002 wordt deze inspanning onverminderd verder gezet en nog verhoogd. De werkzaamheden binnen het Strategisch Informaticaplan zullen zich in belangrijke mate toespitsen op de realisatie van de modules productdatabank en dossierbeheer, het opzetten van testopstellingen en het geven van opleiding aan betrokken personeelsleden. Voor de projecten in het kader van de boekhoudkundige behoeften zullen de lastenboeken opgemaakt worden en de opdrachten toegewezen worden. De planning is om deze modules in een periode vanaf het einde van 2002 systematisch te implementeren.

De twee deelprojecten Productdatabank en Dossierbeheer vragen de ganse duur van het projectproces een grote participatie en inbreng van diverse personeelsleden van binnen de instelling Toerisme Vlaanderen en van diverse externe doelgroepen te situeren binnen de toeristisch-recreatieve sector. Deze actieve participatie is een noodzakelijke randvoorwaarde voor het realiseren van beide deelprojecten. Vanuit het beleid zullen deze processen dan ook nauwlettend worden bewaakt.

7 De partners van het beleid en het institutionele kader

7.1 Sectorcommissie Toerisme binnen de SERV

De sectorcommissie toerisme wordt geïnstalleerd eind oktober 2001 ingevolge het besluit tot oprichting goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12/10/2001.
De sectorcommissie toerisme heeft een algemene bevoegdheid van studie, aanbeveling en advies over alle sociaal-economische aangelegenheden waarvoor Vlaanderen bevoegd is, en die tot de materie van 'Toerisme' behoren.
Gezien de eigenheid van de toeristische sector, kan de sectorcommissie toerisme binnen de SERV een hefboom vormen op verschillende terreinen:

Werken aan inzetbaarheid

De kansen voor laaggeschoolden in de toeristische sector zijn groot. Gelijktijdig zijn er heel wat knelpuntvacatures, kent de sector een groot contractverloop en is er een achterstand met betrekking tot formele bedrijfsopleidingen.
Een doelgerichte strategie voor de wervingsproblemen binnen de toeristische sector kan samengaan met een verbetering van de (her)intredemogelijkheden op de arbeidsmarkt, voor diegenen die moeilijkheden ondervinden bij hun integratie en reïntegratie op de arbeidsmarkt.

- Overgang van school naar werk vergemakkelijken: adviezen voor het uitwerken van samenwerkingsmodellen tussen scholen, ondernemingen en organisaties om betere werkervaringen te realiseren voor jongeren.
- Permanente bijsturing realiseren van vereiste basiscompetenties, met aandacht voor ICT
- Verhogen van de werkzaamheidsgraad door evenredige participatie en inzetbaarheid van langdurig werkzoekenden, vrouwen, allochtonen, personen met een handicap. Aanmoedigen van een diversiviteitsmanagement.
- Sectoradviezen betreffende knelpuntberoepen.

Ondernemerschap

- De toeristische sector is sterk gedifferentieerd, waardoor weinig netwerkvorming bestaat. Nochtans kennen de verschillende sub-sectoren sterk gelijklopende noden en problemen. De sectorcommissie toerisme kan een actieve rol spelen op vlak van het ondernemerschap.
- Adviezen voor bedrijfsondersteunende methoden en structuren.
- Adviezen betreffende het bekendmaken en aanwenden van werkgelegenheidsinstrumenten.
- Studiewerk betreffende evoluties in toerisme en repercussies voor de toeristische ondernemingen.
- Aanbevelingen in functie van netwerkvorming rond verstrekking van bedrijfsadvies en opleiding.
- Aanbevelingen betreffende een strategisch ondernemingsbeleid in functie van het flexibele en seizoensgebonden karakter van de toeristische sector.

Aanpasbaarheid van onderneming en werknemer

De aanpasbaarheid van de ondernemingen aan ontwikkelingen van toerisme heeft een weerslag op de werkgevers en de werknemers.
- Adviezen betreffende VDAB planning beroepsopleidingen.
- Levenslang leren, valideren van verworven competenties en informeel verworven vaardigheden
- Het opleidingsbeleid in de ondernemingen stimuleren.
- Aanbevelingen voor toeristische ondernemingen in hun pogingen een innovatiebeleid inzake ICT uit te tekenen
- Uitbouw van systemen voor de ontwikkeling van KMO-opleidingsplannen, KMO-competentie-management en loopbaanbegeleiding
- Aanbevelingen voor projecten ter bevordering van de lerende regio.

7.2 Afsluiten convenanten met partners (provincies)

De toeristische diensten op het provinciale niveau zijn belangrijke partners bij de beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering. Door hun zogenaamde middenveldpositie en de sinds jaren opgebouwde expertise zijn ze een coördinerende partner van de initiatieven van lokale besturen en VVV'' en stroomlijnen ze de initiatieven naar beneden toe van het Vlaamse niveau. Op diverse terreinen zoals bij onderdeel ruimtelijke ordening, marketing, productontwikkeling, planning en onderzoek werden in het verleden en ook recent taakafspraken gemaakt.

Omdat er een wederzijds financieel en organisatorisch belang is tussen het Vlaams niveau enerzijds en het provinciaal niveau anderzijds, is het noodzakelijk dat er samenwerkingsovereenkomsten tussen Toerisme Vlaanderen en de provinciale toeristische federatie wordt voorbereid.

Een kaderconvenant zou de algemeen geldende afspraken bevatten. Daarnaast kan per provincie een specifiek gedeelte toegevoegd worden aan het kaderconvenant.

7.3 Steunpunt Toerisme en Recreatie

Om de beleidsdoelstelling (zie ook hoofdstuk I, 2.2.8) te ondersteunen zal er een efficiënt en vlot bruikbaar instrument ontwikkeld worden.

Daarbij wordt uitgegaan van de complexiteit van toerisme en recreatie en de diverse beleidsdomeinen hierbij betrokken. De dynamiek van de toeristische sector wordt bepaald door de economische, sociale, ruimtelijke en beleidsomgeving.

In elk van de vier dimensies zullen binnen de opdrachttermijn indicatoren bepaald worden die toelaten de ontwikkeling te volgen.

Daarnaast zal de methodologische vernieuwing in dataprocessing een belangrijke taak vormen.

De doelstelling van het steunpunt is ook een fundamentele bijdrage te leveren aan de professionalisering van het toeristisch werkveld in Vlaanderen. Dit zal geleverd worden vanuit diverse vormen zoals politiek, het organiseren van een documentatie van een informatiecentrum.

7.4 Interministeriële Conferentie Toerisme

Samen met de andere bevoegde gewest- en gemeenschapsministers zal aan de federale regering voorgesteld worden tot de oprichting over te gaan van de Interministeriële Conferentie Toerisme.
Daar dienen alle problemen die van invloed zijn op het toerisme met de federale overheid besproken te worden: fiscaliteit (bv. BTW), mobiliteit (waaronder luchtvaart), economie (bv. toezicht op verzekeringen reisbureaus), arbeid, buitenlands beleid (bv. visa-contingenten, buitenlandse instellingen),…

Bijlage 1

Van sociaal toerisme naar "*Toerisme voor Allen*": een nieuw beleidsplan voor Vlaanderen.

Het beleidsplan "Toerisme voor Allen" kwam tot stand in opdracht van de Vlaamse minister voor Toerisme Renaat Landuyt. Deze tekst bevat de synthese van het plan dat de basis legt voor een nieuw sociaal toeristisch beleid in Vlaanderen, onder het motto "Toerisme voor Allen". Het werd opgesteld door een kerngroep bestaande uit medewerkers van de minister, de administratie Toerisme Vlaanderen en de desbetreffende sector.
De coördinatie was in handen van Luc Gobin, opdrachthouder bij Toerisme Vlaanderen.

ONTSTAAN, EVOLUTIE EN BETEKENIS VAN HET ACTUEEL SOCIAAL TOERISME IN VLAANDEREN

Bij de invoering in België van de verplichte jaarlijkse vakantie in het jaar '36 ontstonden er allerlei initiatieven om de werknemer op vakantie te laten gaan. Vakbonden en mutualiteiten richtten vakantiecentra op om de arbeidersvakantie mogelijk te maken.
De eerste vakantiebelevingen gebeurden vaak in groepsverband, eerst in vakantiekolonies naar zee, in de jaren '60 naar het buitenland onder andere naar Zwitserland en Oostenrijk.
In de jaren '60-'70 kenden de centra en organisaties een belangrijke expansie. Hierbij verschoof het aandachtsveld van groepsvakanties naar individuele en gezinsvakanties. Vanaf de jaren '80 kwam er ook een structurele ondersteuning van het jeugdtoerisme.
Onder sociaal toerisme in Vlaanderen verstaan we de overnachtingen gerealiseerd in 95 centra voor sociaal toerisme met een capaciteit van 23.300 bedden, aangesloten bij 11 door de overheid erkende koepelorganisaties. Deze verblijfsvormen variëren van elementaire verblijfsentiteiten - zoals campings - over jeugdherbergen en jeugdverblijfscentra tot vakantiedorpen met een hoge graad van animatie en dienstverlening. De centra dienen te voldoen aan bepaalde kwaliteitsnormen van veiligheid, hygiëne en organisatie.
In 1999 werden in deze centra 3,6 miljoen overnachtingen gerealiseerd op een totaal van 17,5 miljoen (exclusief verhuursector) in Vlaanderen.

PROBLEEMSTELLING

De commerciële en snelle ontwikkeling van het toerisme veroorzaakte een toename van de toerismestromen naar het buitenland. De buitenlandse vakanties werden steeds goedkoper mede door het aanboren van nieuwe markten en de explosie van het aanbod.
Meteen was duidelijk dat vele Belgen de weg naar de klassieke toeristische sector gevonden hadden.
De oorspronkelijke doelstellingen van het sociaal toerisme, met name "*arbeiders leren op vakantie gaan*" vervaagden met de tijd, onder meer door de democratisering van het commerciële toerisme en de verhoogde levensstandaard.
Tevens wordt vastgesteld dat de sociaal toeristische activiteiten van deze centra door de vakorganisaties en mutualiteiten niet langer als evidente kerntaken worden aanzien.
Daartegenover blijkt dat bepaalde groepen in de samenleving, ondanks het sociaal toerisme-aanbod, nog altijd niet op vakantie gaan. In Vlaanderen worden die geschat op ± 30%.
De uitdaging bestaat erin enerzijds het product sociaal toerisme dichter te brengen bij de huidige behoeften en de werking te herdenken naar een dynamischer geheel; anderzijds aan

die groepen in de samenleving, waarvoor de vakantiedrempel om diverse redenen te hoog ligt, de nodige ondersteuning te geven om hun recht op vakantie mogelijk te maken.

VERNIEUWING IN DE SOCIAAL TOERISTISCHE SECTOR IN VLAANDEREN: OPDRACHT EN GEVOLGDE METHODOLOGIE

Om deze uitdaging te realiseren voorzag de beleidsnota 2000 – 2004 van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme volgende doelstellingen:

- Bepaling van en afstemming op doelgroepen;
- Aandacht voor dagtoerisme en groepstoerisme;
- Opheffen van discriminaties en spanningsvelden tussen sociaal, commercieel en niet-commercieel toerisme;
- Herziening voor een doelgericht financieel beleid.

Toerisme Vlaanderen[1] voerde deze opdracht uit via een twee sporenbeleid:
Onmiddellijk werden – vanaf het jaar 2000 - de betoelagingcriteria voor investeringen in de centra van de erkende koepels bijgestuurd. Projecten voor jeugdtoerisme en initiatieven ten voordele van personen met een handicap krijgen nu hogere subsidies. Nieuwbouwprojecten worden niet langer betoelaagd.
Op *korte termijn* diende een volledig nieuwe visie conform voornoemde beleidsdoelstellingen uitgewerkt te worden. Toerisme Vlaanderen stelde in overleg met de minister, een projectplan op dat uitgewerkt werd door een kerngroep samengesteld zoals hoger vermeld.
Via een grondige, kritische en geïntegreerde aanpak van de problematiek werden de elementen aangereikt om deze nieuwe visie gestalte te geven. Het projectplan "*Toerisme voor Allen*" omvatte een totaalonderzoek van het gegeven sociaal toerisme, gebaseerd op 5 pijlers:

- Jeugdtoerisme;
- nieuwe en bestaande doelgroepen van het sociaal toerisme;
- dagtoerisme;
- evaluatie van de bestaande reglementering inzake sociaal toerisme;
- toegankelijkheid van accommodaties voor personen met een handicap.

Voor elke pijler werd bepaald welke onderzoeken er gingen uitgevoerd worden en door wie. Zo werden nieuwe doelgroepen geanalyseerd, maar ook het bestaande aanbod en de huidige werking werden doorgelicht vanuit diverse invalshoeken zoals:

- standpunt van de bestaande organisaties sociaal toerisme;
- standpunt exploitanten van de centra;
- bevraging van diverse types van centra met betrekking tot profiel van cliënteel, exploitatie, takenpakket,…

Belangrijk was tevens de financiële doorlichting van een representatieve steekproef van vakantiecentra. Daardoor werden er objectieve criteria verkregen ten aanzien van de exploitatieproblematiek, de prijsvorming, de verschillen tussen de werking van het sociaal toerisme versus het commercieel toerisme.
Door de diverse invalshoeken en de open discussie tussen de diverse actoren is het mogelijk geworden om een rapport af te leveren dat vernieuwende beleidsaanbevelingen bevat met betrekking tot deze sector.

---

[1] Toerisme Vlaanderen: de organisatie in Vlaanderen verantwoordelijk voor de uitvoering van alle aspecten van het toeristisch beleid in Vlaanderen

BELEIDSAANBEVELINGEN EN BESLUITEN

De resultaten van het onderzoek voorzien in de introductie van het nieuwe idee "*Toerisme voor Allen*" waarvan een definitie wordt gegeven als bijlage. Ze leiden naar een tweetal groepen van aanbevelingen:

- ondersteuning van de vakantiebeleving voor specifieke doelgroepen in onze samenleving;
- maatregelen om een structurele werking "*Toerisme voor Allen*" mogelijk te maken.

ONDERSTEUNING VAN DE VAKANTIEBELEVING VOOR SPECIFIEKE DOELGROEPEN IN ONZE SAMENLEVING.

1. Vakantie voor personen die in armoede leven

In een tijd van hoogconjunctuur moet sociaal toerisme opnieuw aandacht hebben voor de minst bedeelden in onze samenleving. Toerisme mag hier niet gezien worden als een vorm van welzijnszorg, maar als een middel om de vakantiebeleving toegankelijk te maken voor allen die dit wensen. Toerisme betekent hier emancipatie, integratie en cultuurbeleving. Het "*Toerisme voor Allen*"-idee primeert dan ook zonder evenwel de personen die in armoede leven in een niche-markt te duwen. Hoofddoel is ze op termijn te integreren in de totale vakantiebeleving.
Het afbakenen van de doelgroep is theoretisch eenvoudig, in de praktijk blijken vaak de personen die het financieel moeilijk hebben ook sociaal het meest geïsoleerd te zijn. Rechtstreekse benadering kan enkel via organisaties die zich in het werkveld bezig houden met het organiseren van vakanties voor deze doelgroep. Via deze verenigingen dienen er structurele middelen beschikbaar gesteld te worden voor vakanties, zowel voor kinderen en jongeren als voor gezinnen. Groepsvakanties blijven hierbij een belangrijk middel: zo maakt men het niet alleen financieel mogelijk, maar biedt men ook de gelegenheid om te leren 'hoe' men op vakantie gaat. Belangrijke uitdaging naar de toekomst toe blijft dan wel om deze mensen ook individueel aan het vakantiegebeuren te laten deelnemen.
Binnen het plan "*Toerisme voor Allen*" worden volgende initiatieven per doelgroep voorgesteld:

Ter beschikking stellen van voldoende financiële middelen om de vakantie voor personen die in armoede leven betaalbaar te maken. In 2001 is - bij wijze van proefproject - een bedrag van 50 000 euro toegekend ter ondersteuning van een 4-tal verenigingen, die vakanties organiseren voor personen die in armoede leven. Deze organisaties benoemen we als 'opstaporganisaties'.
Kader creëren voor het ondersteunen van de organisaties die zich met personen, die in armoede leven, bezig houden.
De Vlaamse overheid voorziet in volgende initiatieven:

- een steun- en aanspreekpunt voor deze opstaporganisaties waar ze met allerlei vragen terecht kunnen. Het aanspreekpunt heeft ook een emancipatorische functie en zal de motor zijn om de problematiek onder de aandacht van het publiek en van de beleidsverantwoordelijken te brengen. Dit steunpunt is per 1 mei 2001 van start gegaan;
- een databank ter ondersteuning van deze opstaporganisaties;
- een overlegplatform ter sturing en evaluatie van de genomen initiatieven;
- het opstellen van een reglementair kader.

2. Vakantie voor personen met een handicap

Initiatieven voor personen met een handicap worden genomen vanuit een totaalvisie 'toegankelijkheid' en concentreren zich in belangrijke mate op de kwaliteit van de verblijfsinfrastructuur.
Ze kaderen in de beleidsvisie om de toegankelijkheidsidee in de gehele toeristische sector ingang te doen vinden. Aanpassen van de infrastructuur voor personen met een handicap betekent betere globale toegankelijkheid van de verblijfsinfrastructuur voor iedereen ("design for all" principe). Het uitgangspunt is de demografische evolutie van onze samenleving: de veroudering van de bevolking vereist een aangepaste toeristische infrastructuur, die vaak vergelijkbaar is met aanpassingen ter verbetering van de toegankelijkheid voor personen met een handicap.
De problematiek van toegankelijkheid wordt volgens aard van handicap in vier prioritaire doelgroepen opgesplitst:

- toegankelijkheid voor personen met een motorische handicap;
- toegankelijkheid voor gehoorgestoorden;
- toegankelijkheid voor slechtzienden;
- toegankelijkheid voor personen met een allergie of astma.

In het kader van het "*Toerisme voor Allen*"–idee sluiten we voor bepaalde vakantiecentra andere groepen zoals personen met een mentale of psychische handicap niet uit.
Voor elk van deze categorieën zijn er op evenwichtige en geografische basis en volgens de behoeften en mogelijkheden specifieke infrastructuur- en managementmaatregelen af te spreken. Er wordt geen financiële ondersteuning van de gehandicapte persoon voorzien maar wel volgende initiatieven:

1. projectfinanciering van infrastructuurverbeteringen teneinde de toegankelijkheid van de accommodatie te bevorderen, zowel in de sociale centra als in het reguliere toeristische circuit (realisatie vanaf 2000 – 2001);
2. oprichten van een infrastructuur-infopunt: vaak is de wil tot investeren aanwezig, maar ontbreekt de expertise met betrekking tot de toegankelijkheidsproblematiek. Uitbaters van logies en andere verblijfsaccommodaties kunnen bij dit infopunt terecht voor informatie over toegankelijkheidsnormen, over nieuwe materialen en nieuwe vormen van dienstverlening;
3. toekennen van een label toegankelijkheid; wie investeringen doet, wenst hiervan ook de vruchten te plukken. Via labeling kan een duidelijke promotie naar de doelgroepen worden opgezet;
4. sensibilisering van de logiessector en vorming van exploitanten; dit is een belangrijk onderdeel van het actieplan toegankelijkheid want vaak kunnen vele tekortkomingen verholpen worden door tussenkomst van vriendelijk personeel of een begrijpende exploitant; (vanaf 2001);
5. organisatie van een "Infopunt Toegankelijk Reizen": de organisatie van een vakantie voor personen met een handicap is vaak maatwerk, elke persoon kent het best zijn of haar beperkingen. Duidelijke informatieverstrekking over de vakantiebestemming, de logiesaccommodatie, de transportmogelijkheden is dan ook noodzakelijk (vanaf 1 september 2001).

Naast het feit dat wordt verondersteld dat alle centra voor sociaal toerisme op termijn basistoegankelijk moeten zijn, wordt aanbevolen bepaalde centra vollediger uit te rusten voor bepaalde toegankelijkheidsdoelgroepen (vb. verblijf van groepen van personen met een

handicap, verblijf van (licht) mentaal gehandicapten, enz…). Bij de centra wordt er van uitgegaan dat toegankelijkheid een basisdoelstelling van de activiteit is.

3. Vakantie voor kinderen en jongeren

Jeugdtoerisme is binnen "*Toerisme voor Allen*" een volwaardige doelgroep. Vele initiatieven die betrekking hebben op jeugdtoerisme verdienen dan ook ondersteuning.
Het toeristisch beleid in deze context spreekt over jeugdtoerisme als *'het vakantie nemen en zich verplaatsen van kinderen en jongeren tussen 0 en 26 jaar (met inbegrip van hun begeleiders), en dit zowel individueel als in gezinsverband of (georganiseerd) groepsverband in'.*
Er worden diverse functies onderscheiden waarvoor men acties kan nemen We selecteren de twee belangrijkste functies waarvoor specifieke acties zullen opgezet worden:

Het jeugdwerk als onderdeel van het jeugdtoerisme:

De vorming, met name de ondersteuning en begeleiding van kinderen en jongeren – gegroepeerd in jeugdorganisaties - hoort thuis bij de materies die men in Vlaanderen als jeugdwerk catalogeert.
Voor dit jeugdwerk moet er binnen het jeugdtoerisme voldoende "ruimte" gegarandeerd worden. Daarom wordt er tussen de ministers van Toerisme en van Jeugd een charter uitgewerkt dat initiatieven op dit vlak dient te stimuleren. Hierbij richt de toeristische overheid zich op de invulling van de infrastructuur- en labelingnoden en op een doelgerichte promotie terwijl de sector jeugdwerk zich richt op het vormende aspect.

Het internationaal jeugdtoerisme

Deze doelgroep verdient vanuit marketingoogpunt bijzondere aandacht. De plaatsen waar men deelnam aan vakantiekolonies, sportkampen of taalstages, wenst men later vaak opnieuw te bezoeken.
Daarom is een opwaardering en permanente ondersteuning van de logiesinfrastructuur, die zich richt op de markt van het individueel internationaal jeugdtoerisme, noodzakelijk; ook dient er voorzien te worden in een vorm van ondersteuningsplatform.

Acties ter ondersteuning van het jeugdtoerisme
Voor deze geselecteerde functies voorzien we resp. volgende acties:

EEN CHARTER VOOR JEUGDWERK BINNEN HET JEUGDTOERISME MET VOLGENDE KRACHTLIJNEN:

A. Voldoende capaciteit, diversiteit en basiskwaliteit aan jeugdtoeristische verblijven
   De diversiteit in infrastructuur dient globaal tegemoet te komen aan alle activiteitensoorten die de vele jeugdwerksoorten ontplooien. Hierbij moet het gehele gamma, van niet-ingerichte basisinfrastructuur tot comfortabele centra, vertegenwoordigd zijn, in verhouding tot de vraag.
   Uitgangspunt is het aanbieden van jeugdverblijf - infrastructuur met een bepaalde basiskwaliteit op gebied van onder andere hygiëne maar die tevens voldoende waarborgen biedt inzake brandveiligheid. Ook labelen en bescherming van de benaming jeugdherberg komen hier aan bod.
   Op basis van een steekproefsgewijze onderzoek dient een juiste inschatting gemaakt te worden van zowel de actuele toestand en van de verschillende infrastructuurnoden als van de financiële lasten.

B. Subsidie en promotie van de jeugdtoeristische verblijven
   Om initiatieven te ondersteunen en te stimuleren zal een ondersteuningsbeleid moeten gevoerd worden, dat toegankelijk en aangepast is voor alle soorten van initiatiefnemers en uitbatingvormen. Dit beleid zal zeker van financiële maar ook van juridische en promotionele aard zijn. Door het stellen van prioriteiten in het ondersteuningsbeleid moet er ingespeeld worden op de meest acute noden (bijv. de basiskwaliteiten) binnen de sector, in het bijzonder de realisatie van de basiskwaliteit. De sociale prijsvoering, die jeugdtoerisme en jeugdwerk positief discrimineert, blijft centraal staan. Tegelijk mag evenwel de rentabiliteit van de verblijfsaccommodatie niet in het gedrang komen en wordt rekening gehouden met de stijgende kwaliteitsnormen, de beschikbare middelen en de bezetting geconcentreerd in piekperiodes.
C. Permanente overlegstructuur
   Er wordt een overlegplatform jeugd en toerisme opgericht dat onder andere toe moet zien op de uitvoering van het charter.

ACTIEPLAN INTERNATIONAAL JEUGDTOERISME:

A. Labeling van het internationaal jeugdtoerisme en bescherming van de benaming jeugdherberg en natuurvriendenhuis.
B. Goede spreiding van infrastructuur; zo wensen we minimaal één goed gelokaliseerde jeugdherberg in onze historische steden en drie goed gelokaliseerde jeugdherbergen aan zee, daarnaast enkele gethematiseerde jeugdverblijfsinfrastructuren in de landelijke regio's en aanvullende jeugdverblijven in grote historische steden.
C. Acties op het promotionele vlak via de ondersteuning van nieuwe communicatietechnieken zoals een reservatiesysteem via internet, ontwerpen van een specifieke website, eigentijdse werfbrochure, leveren van productinformatie en het voeren van bestemmingspromotie in gerenommeerde jeugdgidsen.
D. Acties op het vlak van de productontwikkeling: goedkope vakanties, aanbieden van pakketten voor touroperators gericht op jeugdvakanties, proefprojecten in samenwerking met derden organisaties (vb. avontuurlijke vakanties).
E. Reserveringscentrale voor jeugdtoerisme.

6. Vakantie voor gezinnen, senioren en socio-culturele groepen

De groep van Vlamingen die vandaag nog niet toe zijn aan vakantiebeleving buitenhuis bevat ongetwijfeld ook heel wat gezinnen en senioren.
De financiële drempel is één van de belangrijkste redenen waarom deze gezinnen geen vakanties kunnen nemen.
Uit het gevoerde onderzoek blijkt dat het goedkopere dagtoerisme een alternatief kan betekenen voor een duurdere vakantie buitenshuis. Om die reden zal blijvend aandacht besteed worden aan de kwalitatieve uitbouw van een aantal recreatieparken en attractiepunten door lokale en provinciale besturen. Dit aanbod vormt een belangrijke schakel in de uitbouw van een "*Toerisme voor Allen*"-idee.
Het is niet te loochenen dat grote ledenorganisaties, zoals vakorganisaties, ziekenfondsen maar ook andere vrijetijdsorganisaties een sterke rol kunnen spelen om de participatie van deze gezinnen en senioren te verhogen. Daarom ook moeten deze organisaties voldoende armslag krijgen om het "*Toerisme voor Allen*"-idee te versterken. Het bestaand patrimonium en de actuele know-how mag niet verloren gaan. Bestaande vakantiecentra dienen blijvend een rol te spelen bij het democratiseren van het vakantiegebeuren. Daarenboven dienen de

vormende activiteiten van vrijetijdsorganisaties die dagtoerisme op duurzame wijze organiseren, ondersteund te worden.
De kwaliteit en de performantie van bestaande vakantiecentra moet op punt blijven staan zodat ze ook in de toekomst een aantrekkelijk verblijf zijn voor grote groepen gezinnen en senioren, maar ook voor individueel reizende personen. Ze kunnen daarenboven het ideale vakantieverblijf worden voor de personen die reeds via de eerder genoemde opstaporganisaties hun eerste vakantie-ervaringen opdeden.
Binnen de bestaande sector van het sociaal toerisme zien we vaak gezinnen, senioren en socio-culturele groepen die bewust kiezen voor een vakantie in een niet-consumptieve sfeer ofwel kiezen voor een groepsvakantie. De tijd waarbij de overheid dit gebeuren volledig betoelaagde, lijkt voorbij.
Teneinde een elementair kader van dergelijke 'niet-commerciële infrastructuren' over te houden, wordt aanbevolen hier enkel ondersteuning te bieden in de vorm van een (familie-, groeps-, kindvriendelijk-) kwaliteitslabel en de themagerichte activiteit op specifieke wijze te subsidiëren.

NIEUWE MAATREGELEN OM EEN STRUCTURELE WERKING "*TOERISME VOOR ALLEN*" MOGELIJK TE MAKEN

Naast het in kaart brengen van de doelgroepen en het stimuleren van hun vakantie is het belangrijk de structuur uit te werken om het "*Toerisme voor Allen*"-idee mogelijk te maken. Hierbij dienen er maatregelen genomen te worden ten aanzien van het aanbod, de organisatiestructuur en de overheidstaken.

Maatregel 1 het aanbod: rechtstreekse erkenning van de centra voor sociaal toerisme

Centra voor sociaal toerisme worden nu alleen maar erkend als ze aangesloten zijn bij een koepelorganisatie. Alleen daardoor konden ze genieten van subsidies voor infrastructuur en werking. Vanuit de context van het nieuwe plan wordt thans een rechtstreekse erkenningsprocedure voorgesteld, met het oog op een autonome en dynamische aanpak van het "*Toerisme voor Allen*"-idee.
Hierbij kan uitgegaan worden van volgende erkenningscriteria:

- een structuur van een vereniging zonder winstgevend doel waarbij in de doelstellingen het principe van "*Toerisme voor Allen*" staat ingeschreven;
- basistoegankelijkheid voor personen met een handicap;
- gevarieerde animatie en actief vrijetijdsprogramma;
- sociale prijsvorming;
- personeel ten laste van de vereniging zonder winstgevend doel;
- rendementsplan voor de volgende 5 jaar;
- het voeren van een typeboekhouding;
- promotieplan en productontwikkeling naar bijzondere doelgroepen toe;
- aangesloten zijn bij een ondersteuningspunt;
- alle noodzakelijke informatie verstrekken aan de erkennende overheid;
- beantwoorden aan de labeling-normen en veiligheids- en kwaliteitscriteria.

Maatregel 2: een nieuw organisatorisch model ter ondersteuning van de doelgroepen en van de vakantiecentra voor sociaal toerisme.

De nieuwe organisatiestructuur is gebaseerd op twee belangrijke uitgangspunten: enerzijds ondersteuning van de doelgroepen en anderzijds ondersteuning van het management van het vakantiecentra.

<u>Organisaties die een rechtstreekse ondersteuning van de doelgroepen bewerkstelligen:</u>

- Opstaporganisaties:

Deze organisaties richten zich specifiek op het organiseren van vakanties voor kinderen, jongeren en /of gezinnen die in armoede leven. Ze bieden aan de doelgroep de mogelijkheid om te participeren aan een vakantie. De toeleiding gebeurt via allerhande organisaties, instellingen en diensten, die vertrouwd zijn met deze doelgroep. Deze toeleiding, voorbereiding en organisatie vergt een zeer grote inzet, heel wat contacten en overtuigingskracht.
Om deze redenen benoemen we deze organisaties als ”opstaporganisaties”. Ze worden ook gekenmerkt door een belangrijke vrijwilligerswerking, mede noodzakelijk om het verloop van de vakantie in goede banen te leiden.

- Grote ledenorganisaties:

Deze ledenorganisaties laten zich typeren door een professionele omkadering, richten zich tot specifieke doelgroepen en streven een maatschappelijk doel na.
Ze organiseren een brede waaier van pedagogische- en vrijetijdsactiviteiten. Het organiseren van vakanties maakt deel uit van hun werking. Toch kunnen ook zij een belangrijke werking van vrijwilligers hebben.
Voorbeelden van dit type zijn:
- mutualiteiten en vakorganisaties;
- bepaalde jeugdorganisaties;
- bepaalde vrijetijdsorganisaties.

<u>Organisaties ter ondersteuning van het management van het sociaal toeristisch vakantiecentrum :</u>

Gezien de vakantiecentra rechtstreeks door de overheid zullen worden erkend, dient de opdracht en het takenpakket van de bestaande koepelorganisaties opnieuw gedefinieerd te worden. Een belangrijke taak bestaat erin het management voor de sociaal toeristische vakantiecentra te ondersteunen. In deze nieuwe taakomschrijving is het beter te spreken van “<u>ondersteuningspunt</u>” dan van koepelorganisaties. Het ondersteuningspunt dient een meerwaarde te betekenen. Men vertrekt van de vaststelling dat de nieuwe structuren een meerwaarde moeten bieden voor de erkende vakantiecentra, ze dienen zich in te schrijven in het “*Toerisme voor Allen*”-idee en ze zijn de denktank voor visievorming, productontwikkeling en marketing.

De ondersteuningspunten zullen moeten voldoen aan volgende voorwaarden:

- het bieden van een rechtstreekse service naar de centra
- vereniging zonder winstgevend doel zijn
- typeboekhouding
- ondersteunende functie naar centra die van een vergelijkbaar type en grootte zijn
- vorming van het personeel van de centra
- begeleiden van het management
- ontwikkeling van nieuwe toeristische producten
- prospecteren van de markt, onder meer van nieuwe doelgroepen
- voeren van promotie
- onderzoeken van profiel van specifieke doelgroepen
- stimuleren van verdere vakantiebeleving van personen die via opstaporganisaties een eerste maal met vakantie gingen.

Maatregel 3: kerntaken van de Vlaamse overheid met betrekking tot het "*Toerisme voor Allen*"-idee.

Het is niet de bedoeling alle taken die betrekking hebben op "*Toerisme voor Allen*" door te schuiven naar de Vlaamse overheid. De kerntaken kan men samenvatten als volgt:

- steunpunt vakantieparticipatie voor personen die in armoede leven
- infopunt toegankelijk reizen
- consultingopdracht en meetinstrumentarium van "*Toerisme voor Allen*"
- erkenning, labeling, controle en subsidiëring van centra voor sociaal toerisme
- erkenning en subsidiëring van de opstaporganisaties, grote ledenorganisaties
- erkenning en subsidiëring van de ondersteuningspunten
- uitvoeren van de acties inzake (internationaal) jeugdtoerisme
- prospectie- en trendanalyse
- aanbod- en productdatabank "*Toerisme voor Allen*", als onderdeel van de aanbod- en productdatabank van Toerisme Vlaanderen
- promotie.

BESLUIT:

Een "*Toerisme voor Allen*" beleid wordt het beste benaderd vanuit een doelgroepenbeleid. Er worden specifieke maatregelen voorgesteld voor het bevorderen van vakanties voor personen die leven in armoede, voor jeugdtoerisme, voor personen met een handicap en voor gezinnen, senioren en socio-culturele groepen.
Naast deze initiatieven voor doelgroepen wordt een structuur voorgesteld van rechtstreekse erkenning van vakantiecentra en een nieuw organisatiemodel van ondersteunende organisaties gericht op doelgroepen of op management van de erkende vakantiecentra.
In het nieuwe model "*Toerisme voor Allen*" is er tot slot een belangrijke taak voor de Vlaamse overheid weggelegd om dit nieuwe model te implementeren en blijvend te sturen en te begeleiden. Het geheel zal worden verankerd door nieuwe decretale bepalingen en uitvoeringsbesluiten in de loop van 2002.

BIJLAGE:

DEFINITIE "TOERISME VOOR ALLEN".

Een beleid voor sociaal toerisme heeft een maatschappelijke niet-commerciële doelstelling die streeft naar een maximale participatie in het vakantiegebeuren. Dit beleid beoogt de "vakantie voor allen" en omvat het geheel van maatregelen die een samenleving neemt om elkeen de mogelijkheid te bieden tot deelname aan de toeristische vrijetijdsbeleving.

"Toerisme voor Allen" is een niet-commercieel toerisme, evenwaardig aan andere vormen van toerisme, doordat het:

a) bijzondere aandacht en drempelverlagende inspanningen levert ten aanzien van allen die gehinderd worden in een volwaardige deelname aan buitenshuis-vakantie (gezinnen, kinderen en jongeren, personen met een handicap, personen die in armoede leven, bejaarden, éénoudergezinnen...) en dit ongeacht de reden (leeftijd, gezondheid, economische, sociale of culturele achtergrond);

b) als doel heeft: niet-consumptieve, niet-commerciële toerisme - beleving die gericht is op het aanbieden van niet louter ontspanning, maar wel van vrijetijdsbesteding in gezins-, groeps- of individueel verband die het fysische, psychische, sociale en culturele welzijn ten goede komt. Dit kan onder de vorm van zowel dag- als verblijfstoerisme;

c) een sociaal-economisch aanvaardbare prijszettingspolitiek hanteert, die in het bijzonder specifieke doelgroepen als jeugd, gezinnen, personen met een handicap, éénoudergezinnen, bejaarden, personen die in armoede leven, ... stimuleert.

Bijlage 2

Strategische Plan Toerisme 2000-2004

1. Missie en Visie

Missie

Coördineren en stimuleren van de duurzame en kwaliteitsvolle ontwikkeling van het toerisme en van de recreatie naar en in Vlaanderen en Brussel. Daartoe wordt een geïntegreerd en voorwaardenscheppend beleid, dat rekening houdt met de verschillende toeristische actoren, gevoerd.

Visie

Het versterken van de aantrekkingskracht, de economische impact en de concurrentiepositie van het toeristisch-recreatieve product 'Vlaanderen en Brussel' met respect voor de draagkracht van de omgeving en de bevolking.

2. De strategische doelstellingen

Strategische doelstelling 1:

Gunstige voorwaarden scheppen voor een toekomstgerichte ontwikkeling van de toeristische-recreatieve sector

Strategische doelstelling 2:

Versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod door vernieuwing, innovatie en netwerkvorming

Strategische doelstelling 3:

Verhogen van de bekendheid van de troeven en het sturen van de beeldvorming van Vlaanderen en Brussel in binnen- en buitenland.

Strategische doelstelling 4:

Meer en betere samenwerking tussen de diverse actoren van het toeristisch-recreatieve veld vooral op vlak van het beleid, het product, de distributie en de communicatie

Strategische doelstelling 5:

De toeristisch-recreatieve sector als volwaardige partner in de maatschappelijke besluitvorming

3. De kritische succesfactoren

KSF 1:

Optimalisering van hete regelgevende kader voor de toeristisch-recreatieve sector

KSF 2:

Versterking van het toeristische beleids- en operationeel instrumentarium op verschillende niveaus

KSF 3:

Professionalisering van de toeristisch-recreatieve sector

KSF 4:

Een kader creëren voor innovatief en projectmatig werken

KSF 5:

Strategisch planningsproces

KSF 6:

Creatie van effectieve samenwerkingsverbanden tussen alle actoren

KSF 7:

Een coherent toeristisch buitenlands beleid

KSF 8:

De versterking van de externe profilering van de toeristische-recreatieve sector

KSF 9

Versnelde integratie van nieuwe IT- en telecommunicatietoepassingen in de toeristisch-recreatieve sector

Bijlage 3

Moties en resolutie aangenomen door het Vlaams parlement – legislatuur 1999-2004

1. Resolutie betreffende de toegankelijkheid van de toeristische sector voor personen met een handicap, aangenomen op 21 februari 2001.

Het Vlaams parlement vraagt de Vlaamse regering om Toerisme Vlaanderen te belasten
- met het opzetten van een aanspreekpunt voor alle personen met een handicap met vragen over “toegankelijk toerisme”;
- met het verzamelen van nationale en internationale informatie en te verspreiden over het aanbod van “toegankelijk toerisme”;
- met de coördinatie van vraag- en aanbodzijde;
- met het uitwerken van voorstellen op beleidsniveau om de toeristische sector toegankelijk te maken:
- om samen te werken met de organisaties werkzaam binnen de social-profit.